

ROMAAN

No 3

SP
7590

SISU:

- Otto Höcker: Kullakuninga kimbatu.
Robert Louis Stevenson: Pudelikuradike.
Charles Dickens: Kuidas tondid mehe teiseks muutsid.
Harald Koch: Marokko öö.
Ed. Wöhrmann: Üle minu koduõue.
Alfred Manns: Ameerika metsikust Jäänest.
Karl Ewald: Ärimees.
K. Kasesalu: Lühemad lood.
Kelti jutt: Haldjate tänulikkus.
Andres Silla: Mõtted.
H. Courths-Mahler: Iseäralik tingimus.

Kirjastus-osaühisus „Areng”
Tallinn, 1925. IV. aastakäik.

Hindmõistatus

Nr. 3 (69).

Mu liigutused meelt mööda kõigile, kuid siiski nad mind tõukawad jalaga, wahest ka peaga, kops pihta annawad. Aga käega puutujaid — ilm wälja naerab. Oh waper sõber, mind talwel ära unusta! Kuid ütle ka, kes olen ma?

Lahendused tulewad saata „Romaani“ talitusele, Tallinn, Müüriwahe tän. nr. 16, kuni 25. weebruarini. Lahendajate nimed awaldatakse „Romaan“ nr. 6. (72.)

Õigete lahenduste saatjate wahel loositakse wälja: 1) 1 aastakäik „Romaan“ 1925. ; 2) M. Linnasaar — „Lembitu“ sündimine.

„Romaani“ talitus.

Hindmõistatuse lahendus

Nr. 24 (66)

l	i	n	a
i	l	u	s
n	u	u	t
a	s	t	u

Kui tähed ruutudes nõnda ümber paigutada, nagu kõrwal seisab, saame ülewalt alla ja pahe-
malt paremale poole lugedes järgmised sõnad:

lina, ilus, nuut, astu.

Õigeid seletusi saatsid:

Tallinnast: Alide Ansmann, Ada Altberg, Helga Bode, Esperanto, Wold, Erik, R. Esop, E. Emann, Lembit Her-
mel, K. Holmann, Wigo Jürgens, Ella Jung, W. Johanson, Lolo Juuse, L. Kreegi, B. Karlson, M. Kriimann, Leander Klam-
mas, Elly Kronfeldt, Gustaw Kronfeldt, J. Kraus, A. Kimalane, E. Kurfeldt, Senta Lepmann, R. Laut, R. Loorberg, Eha Mutsu, Elmar Mikita, Woldemar Nurmland, Ernst Neumann, Amanda Neumanskraft, Walfried Neumanskraft, Eugen Reinson, Alide Rohel, Ilse Rode, U. Riga, Joh. Romandi, Leida Raadik, L. Reintam, Sikkenberg, Helmuth Saage, Karl Saarepera, J. Siilem, Suisdub, Ernst Tobber, K. Tetsmann, Armin Waher, Joh. Wall, Feliks Willemson.

Tartust: Oswald Beifeldt L. Eller, Bernhard Fuchs, Elwine Grünfeldt, B.

Hermann, Joh. Jürgenson, O. Lohk, Al-
wine Osoling, Elmar Paabo, Artu-
Paabo, Hedwig Puijat, K. Rebane Gert.
rud Saabel, Eino Saarema Johan So-
genbits, A. Sabrak, K. Tralla.

Wiljandist: E. Kukk, Asta Nurk
Ed. Pertmann.

Pärnust: Ellen Allik, Hilda Kas-
kema L. Lüüs G. Laur, M. Põldsam,
Ilmar Pani, Herbert Roger Alice Rillo.
Erich Riit Hugo Tannebaum Ardy,
Wanatoa, Milda Kung, Ernst Neumann.
Paidest: J. Greenbaum, John Kbin,
H. Reisberg, H. Sion. **Wõrust:** Herta
Röömus J. Kilk A. Lensment. **Rakwe-
rest:** Erich Bock Fritz Kask H. Korp
Ernst Volk. **Mõisaküläst:** Arnold Rein-
haus, Mihkel Palu E. Mängel. **K.-Nõm-
melt:** Marta Sonk, Marta Aawikson.
Walgast: A. Kroon, K. Kroon, Joh.
Kroon, P. Pulga, A. Weemez. **Petserist:**

Romaani

Ilmub kaks korda kuus.

TELLIMISE HINNAD:		Toimetaja: P. GRÜNFELDT.		KUULUTUSTE HINNAD:	
Aastas (24 nr.nr.)	Mk. 750.—	Wäljaandja: K. o.-ü. „ARENG“.	1/1 lhk. M. 3500.—	1/4 lhk. M. 900.—	
1/2 „ (12 nr.nr.)	„ 400.—	TALITUSE AADRESS:	1/2 „ „ 1750.—	1/8 „ „ 450.—	
1/4 „ (6 nr.nr.)	„ 225.—	Tallinn, Müüriwahe tän. nr. 16	1/3 „ „ 1200.—	1/16 „ „ 225.—	
1 kuus (2 nr.nr.)	„ 80.—	(uks B Laenupanga majas).			
Üksiknumber	„ 40.—	Telefon 12-53.			Tekstis 50% kallim.

Tellimisi wõtawad wastu kõik postkontorid, raamatukauplused ja „Romaani“ esitused.

Nr. 3 (69)

Weebruar 1925

IV aastakäik.

Rullafuninga kimbatus.

Saksa kirjniku Otto Höcker'i romaan.

3

Ta peatas punastades, kui Walthami pilku kohtas.

„Balun, mr. Waltham,“ hüüdis ta wähetumalt, „minge jälle söögituppa. Ma ei saa muidu walmis.“

Ta heitis pilgu oma piiskesele uurile, mille ta o'i seinale riputanud:

„Armas Jumal, pean ruttama! Kahetümne minuti pärast peatab rong!“

Tahmata kuulis Waltham sõna.

Ta ei suutnud enesele salata, sellele neuu agar, kohmetamatu wiis meelbis temale ifka enam. D'ge heas tujus wõttis ta söögitoas istet. Kui Lucy warsti selle järele tuppa tuli ja ruttu lauda katma hakkas, muutus ta meeleolu weel ladusamaks. Ta filmitfes neuu kiireid liigutusi, kulbas ta lord kappide poole pööras, et sealt portfellaaani ja linastid wälja wõtta, ja kuidas siis talbrekid asetast ja klaasid puhuse poolest järele waatas.

„Teie katate ainult kolme inimese jao's?“ küsis Waltham siis äkki.

„Muidugi! On ju ainult kolm herrat — ütlesite?“

„Aga kuhu jääte Teie? Ei, Teie ei tohi milgi tingimisel ära jääda!“

„Mina pole sellekohaselt riides!“ waidles punastaw neuu.

Aga Waltham ei jätnud järele.

„Kirjutasin ju nimelt õhtusöögileidi ette!“ püüdis ta lõpuks naljatada.

Nüüd punastas neuu jälle.

Kiusatus astus ta juure, ennast mr. Walthamile piiskleidis roosal alusel näidata; ta mäletas eelmisest õhtust, et see talle hästi sobis. Uega ei olnud nii kui nii palju kaotada. Nii siis wõttis ta ühest maasist ruttu ühe roosi ja jooksis toast wälja.

Waltham waatas talle meeleheaga järele ja hõõrus rahulolles käsi. Nii läks paremini, kui ta eelotsa oli julenud loota. Ta soovis omale õnne, et ta juhuslikult warem oli waqunisse tulnud. Nii oli tal aega olnud esimesest hirmsast üllatusest toibuda ja oma kääriwale wihale lahtumiseks aega anda. Wärisedes kujutas ta enesele ette, milline seisuford siis oleks olnud, kui ta sõpradega alles Madisonis oleks waqunisse tulnud ja walmiskaetud laua asemel eest oleks leidnud ainult efsiti saadetud naisstenograafi.

Kergendatult seadis ta enda toolile lahendamini istuma; massilikult wõttis ta armastatud sigaritoosi, et wiimast weerandtundi weel suitsetada.

Ruud äkilisest kohutawast mõttepöörast läbiastatud, lastis ta ülestõmmatud tuletiku kulda ja ei hoolinud, et sigar ta kahwatanud huulte wahelt maha libises.

Nagu hiiglatont ilmus ta waimu ette John D. Smithi lohakas, kepppeen oamarrekuju. Tema kõige kawalam, ja oma hiiglarikkuse poolest ühtlasi kõige mõjurikam ja kardetavam wõistleja ning wastane! See oli tarwitatud aastaid täis tarla ettevalmistust, diplomaatiliselt malekäike ja suuri isiklikke ohwrid, et endisest libedast wõistlejast teha poolikut lepinglast, kelle leige ootamine ja alatine sõjariistus walmiskolel iga päew jälle wõis muutuda awaltuks wastutõtamiseks!

John D. Smithil olid kõik läänepoolsed kaewandusteomanikud taskus; need tantfifid tingimata ta pilli järele; praegune kokkusaamine seniste wastaste wahel pidi saawutama kestwa rahu. Selleasemel, et üksteisega noani wõidelda ja hindu wõimatuseni alla rõhuda, pidi kõigi kaewanduste kasutamine nüüd minema ühise müügifündikaadi kätte, kelle etteotsa tahtis astuda John B. Waltham, kuna teine John pidi jääma kaewanduste juhtiwaks presidendiks. Kui tibe wõistlus nende wahel, kes wõrrelbi peaaegu ühefanged olid, siamaani hinnab wõimatuseni oli alla surunud ja miljoniid kahju teinud, siis pidi uus ühine walitus, tooresainete hinna kase, isegi kolmefordseks muutma. Sellest selge arusaamine oli wiimaks John D. Smithi wiha noorema wõistleja vastu sumbutanud, kes temalt ainja walitseja mantli rõõwinud, mida see juba siis uhkesti oli kannud, kui John B. Waltham alles koolis käis.

Weel oli kawatsetud mennastus publikule saladus, weel katsus see neist odawatklainud kaewanduspaberitest lahti saada. Keegi ei aimanud, et John B. Waltham targal ettenägemisel kõik need paberid igal pool börsedel odawasti lastis kokku osta ja nii kiiret kurfitõusu oodates miljoniid oli kaalule pannud. Kui seisiks kawatsetud lepingu all tema oma allkirja kõrwal John D. Smithi allkiri, siis oli Waltham oma hiiglawaranduse enam kui poole suuremaks kaswatanud. Astus aga Smith tagasi, siis kaotas noor kaewandusteomanik suurema osa oma warandusest, sest siis weel libedama wihaga algawas wõistluses pibid allkiad weel õieti langema ja wõib olla mitte ilal enam tõusma.

John D. Smith oli mitte ainult tema kaawalitseja kaewanduste kuningriigis; kõige kawalam ja hoolimatum ärimees, keda uus ilm ilal näinud, oli ta oma eraelus kõige wiletjam narr, üks nendest, kes maailma patulikkuse ees filmad maha lööwad ja wariseerlikus üllistuses ise oma elu eeskujulikkus peawad. Geategude sõber ta selle juures ei olnud, waid nimetas seda patulks, kui puudusikannatajaid ra-

haga toetati, wõeldes, sellega ebendatawat laisust. Kosutawa wähenõudlikkusega kujutas ta ennast wäljawalituna, keda taewas ainult sellepärast maise waraga õnnistanud, et näidata, kui kaugele inimene eeskujuliku eluga jõuab.

Lühidalt: John D. Smith oli üks neist filmijõllitawatest ja alati patuse maailma kolwatusel üle ohkawaltsteanorutajatest, kelle südames õigel wagadusel kohta pole, üks nimelt just Ameerikas arwurikkalt leiduwatest ebaloomulikkudest meestest, kes oma wariseerlikkuse ja filmakirjalikuse mantli all seda jultunumalt so-gases wees kalu püüawad.

Weel wiis minutit, ja see mees tuli ühe samasuguse täiswäärtuslise kaaslaste seltsis waganisse! Ta pidi ilusat wällest naisstenograafi nägema!

Waltham nägi teda juba waimus filmakirjalikult punastawat ja usmatult hädasunnil antud seletust kuulawat! See filmakirjateener oli oma igaweses umbusalduses walmis tõl-sugu paha aimama.

Waltham ei suutnud kauemini istuma jääda; tal oli, nagu o'eks ta pidanud lämbuma. See wana filmakirjateener kahlustas kahlemata ka seda wällest armast neitut ning tedagi, John B. Walthami! Ah, see oli hullusminemiseks! Kuidas oli ta ometi selle komistamise kalju nägemata jätnud! Smith wõis selle tagajärjel kõik ta fogu kombinatsiooni tühistada!

Õtimeist lorda elus oli Waltham nõutu. Praegu wilkistas wedur. Weel kats minutit ja —

Ta mõttekäik segunes.

Suuril filmil wahtis ta Lucy, kes praegu tuppä astus ja ennast nüüd punastades esitas. Hirmuhigi tõusis talle otja-ette.

See oli ju iludus, nii imemagus ja õhuline, nii — nii ilus kui unenägu! Jumalufene! Kui Metuusala ise niisuguse ilusa naise seltsis reifits ja temale selgetis tahaks teha, et see imeilus naine ainult ühe esituse tagajärjel waganisse sattunud — tema ei ufuks seda isegi! Kes seal tema ees seisiks, kaetud tuhmitisäramait pitfideest, mis sihwaatid, peeneid keharmore kohisewa siidina püraid, ei muud ehet kui roosid kuldjuustes, ja siiski nii toredasti ehitud ise oma wõidulast noorusilust, paistis talle kui armas ilmutus. Kus ta filmad ometi olid olnud! Kuidas polnud ta seda weelkewat ilu ometi tähele pannud! Jah, kus olid ometi olnud ta filmad!

Neiu punastas ta pilgu all ja lõi filmad segajelt maha; nokitiw küsimus, kas ta temale meeldib, furi ta huultele. Juba sõitis rong aeglasemalt; kirjud signaallaternad libisesid itka aeglasemalt neist mööda.

Nüüd fargas Waltham ainsa sammuga neiu juure ja kahmas kohunud neiu käest kinni.

"Miss Elgin," ägas ta nagu uppuga, kes oleksirest kinni kahmas, "see ei lähe. Teie olete liig ilus. Ma ei wõi Teile nüüd seletada, miks see ei lähe. Kas arwate mind aumehets?"

"Aga mr. Waltham!" kogeles Lucy kohmetult.

"Sis kuulge. Herrad, kes meie wäpunisise tulewad, on — ma ei teo, mis pean ütleva — on kahwrid, miss Elgin. Nad oletaksid Teile siinolekule walemotiivid — ühe sõnaga, Teie — Teie peate seda enesele meeldida fastma, kui ütlen, et minu naine olete!"

Lucy wankus tagasi. Ta ei saanud Walthamist aru, nii hirmus näis talle olewat Walthami ettepanek. Küll liigutas ta oma tüksewaid huuli, aga häält teha ta ei suutnud.

"Seletuseandmisjeks pole aega," jatkas kaewandustekuningas, kes ta ise rahuliku mõlemise oli kaotanud. "Kõng jääb filmapiik seisma. Ma palun, ma wannutan Teid, miss Elgin, ärge hoolige minu palwe haruldusest! Teisiti ei lähe. Teie ei tea, mis mul sellest koosolekust oleneb: aus nimi, warandus, mu foku seisufoht rahailmas. See ju kestab ainult mõne lühikele tunni ja on kahjutu nali, kui seda nii tahate. Ja minu teete oma wastu igaweseks tänuwõlg'ajeks!"

Walthami hääl kostis ärdalt paludes; näh-tawast oli ta oma tarkuse lõpul.

Lucy seisis ilka weel pooluimaselt; ta ei mõistnud midagi foku sellest kuulmatust nõud-misest, ta tundis ainult, kuidas häbi ta kõri nõoris ja pisarad ta silmi ahwardasid tumes-tada.

"Ainult mitte nutta, nüüd mitte nutta!" oigas Waltham, kellele hirmuhigi oli otsaesi-sele tõusnud. "Wannun Teile, see peab olema. Kas tahate mind jätta hädasse? Tagasi järele peate saama igasuguse seletuse. Need herrad lahkuwad tekkõsset jälle, nad on ise oma wa-guni rongi wõtta lastud. Teie ei näe mid elus ilal enam. John D. Smith ei ole enam aastate kaupa New Yorgis käinud. — "Island Jumal," katkestas ta oma jutu olgades — "rong peab juba, ja seal seisawad nad juba heledal waksalisesel — jah wõi ei?"

Kui neiu ilka weel wiivitab, kummardas Waltham paludes ta läe kohale, hoolimata sellest, et teda ehk wäljast wõidi näha.

"Palun, palun," kogeles ta kõige liiguta-wama häälega, mida ta bassihääl üldse lubas, "andke enda selle kõlbmatu osa jaoks — minu päraft, miss Elgen! Wannun Teile, et Teile sellest mingisugust pahandust ei teki. Aga

päästke minu! Mii siis — tehtud: — kas tahate olla minu — laenatud naine?"

Walthami palumat pilku nähes, mis müiduu nii wali ja paendumatu oli, et wõinud neiu teisiti, kui pidi jaatades pead noogutama.

"Mii siis sina ja sina — mitte unustada! See kestab ju ainult paar lühikest tundi. Seni leian ma juba nõu. Ütelge kõige kohta jah ja aamen, küll mina juba jutuwetmist juhin!"

Lucy noogutas uesti pead. Ta meel oli niisugune, nagu oleks ta jällegi und arwanud nägemat.

5.

Waltham oli wälja plattformile rutanud.

Kõhe selle järele nägi Lucy teda kahe wäga pühaliktu näoga herra seltsis tagasi tulewat. Mõlemad tulijad olid wanad ja päewitanud, palja peaga ja siledaks-aetud lõuaga, mustas riides ja walge lipuga.

Nendega ühtlasi ilmus üks kästjalg-poisite söögitudupa.

"Telegramm mr. Walthamile — seisab siin juba eilsest saadil!" hüüdis ta.

Waltham wiskas talle hõbedollari kätte ja pistis telegrammi segaselt taskusse; temal oli nüüd muudki teha, kui telegrammi lugeda.

Poisid kadus, ja samal filmapiigul hakkas ta rong jälle liikuma.

Kaewandustekuninga paluw pill riimas neiu õhetawat nägu. Kuid ta pidi enese üle walitsema.

"Juba, armas Lucy," algas ta kõige ilm-süütuimal näol, "et sind minu ärisõpradega tutvustan — mr. John B. Smith ja mr. Ingersoll — missis Waltham."

Mõlemad herrad, kellest Smith oma biljar-dikuuli sarnase peaga peacaegu wagunilakke ula-tas, kummardasid Lucy ees sama korralikult kui isereemoonialikult.

"Te näete mind otsekoheselt üllatatuna," algas Smith siis, niipea kui oli istet wõtnud.

"Dlen Teid alati arwanud poisimehets."

Ta katsus oma kibedat näoilmet wastutu-letikult lõbusamaks teha ja kummardas Lucy poole, seda oma konnafilmadega põhjalikult silmitsedes.

"Dlin ka. Kuid igast Saulusest saab lord Paulus."

"Wäga ilusasti öeldud!" ütles Smith pühalikult. "Aga mis see nüüd jälle on, Ingersoll, Teie olite ju alles tunaeile sõber Walthamiga koos. Mitis ei lausunud Teile mulle sellest armast üllatuselt midagi?"

Ta kummardas Lucy poole wiisakalt.

"Mr. Waltham ei lausunud sellega sõnagi," wastas Ingersoll, kes oli Smithi kaewanduste-

Kompanii abipresident ja oma ülemuse vastu alati alandlik püüdis olla. „Tõesti, mr. Waltham, sellest ei rääkinud Te mulle sõnagi.“

„See võib olla. Noor õnn hoitakse heameelega ikka omale.“

„Wäga arusaadav!“ armas Smith. „Nüüd saame ka Teie tulemata jäämisest aru. Meie olime nimelt ühe wana kokkurääkimise põhjal Teie abikaasa juba täna hommikul oodanud,“ ütles ta Lucyle. „Tahtsime üheskoos üht ligidaltseiswat kuwandust waadata. Ja olime siis teadmatuses, kas Te ülbse tulete. Sellepärast ei lastnud me siin ka oma wagunid külge haakida, tahisim Teid dieti paluda ööd siin mööda saata — see tähendab Madisonis,“ parandas ta, „jõudsim alles pisut aega enne rongi tulekut siia —“

„Ja pole muidugi veel sõõnud,“ jatkas Ingersoll.

„Oh sest pole wiga,“ finnitask Smith, „Mina olen kõigea rahul. Kõige parema meelega sõõn kuiva saia ja joon klaasi plima. Üle lihtsuse ei käi midagi, see hoiab hinge ja ihu koos.“

„Noh, minu abikaasa annab Teile midagi maitawat. Kas tohin paluda, Lucy?“

„Misjäs Waltham ei hakka ennast ometi ise maewama,“ tõrjus Smith.

„Seda peate küll lubama,“ naljatas Waltham, kuigi ta kõri oli nagu linni nõõritud. „Minu abikaasa üllatas mind nimelt. Leidisin ta ootamatult siin wagunis.“

„Mis Te ütlete! Kui algupärane!“ tähendas Smith aumäärilikult.

„Kui algupärane!“ kajatas Ingersoll, et siis iseseiswalt jatkata: „Tõesti tore!“

„Ja kõige ilusam selle juures on, et meil teenijaid kaajas ei olegi. Minu abikaasa keetis täitsa ühenda.“

„Oodetawasti maitseb see herradele,“ tähendas Lucy weetlewa naeratuslega.

Ta kummardas meeldiwalt ja lahtus toast, et toitu lauale kanda.

„Wäga armas proua, peab Teile õnne soowima, Waltham.“

„Tõesti õnne soowima!“ sekundeeris Ingersoll. „Ta on nii — nii —“

Ta otstis luuaaegu parajat sõna ja jäi lootusetult peatama.

„Nii neulil! See on naisest meeldiw,“ aitas Smith.

„Nii neulil!“ algas nüüd ka Waltham. „Teie leiata seda ka? Et ole, ta on suurepärane!“

„Mga kawa Te weel abtelus ei ole?“ uuris lahke mr. Smith edasi, ja Walthami küsiwa pilgu järele jatkas ta magushapult: „Sest et Teie laulatusõrmust ei kanna.“

Waltham silmitses oma hästi rawitsetud käsi; tal oli tunne, nagu seisaks ta mõistus. Siis mõtles ta ruttu wäikse hädawale wälja.

„Urge seda minu abikaasa kuulda laske!“ naeris ta. „Tema leiaks selle olewat paha märgi. Mististi jätsin sõrmuse pestes seisma. Tema on alles nii uudis, et sellega weel ei ole harjunud.“

Salamahiti mõtles ta aga:

„Kuidas päästab waene neiu end sellest kimbatusest? See wana nadikael võib seda temalt lohe küsida.“

Juba awaneski üks ja Lucy ilmus, auraw waagen käes, tupp. Ta oli kiiduwäärt rahulik, tunnistas Waltham seesmise rahuldustundega. Kui ta temale ometi saaks märku anda!

Kuid see oli wõimata, sest ta nägi selgesti, kuidas mõlemad külalised nagu kokkurääkimise peale neiu walge kae, mis suppi wälja jagas; luubi alla wõtsid.

Kuid neiu kuldsõrmes särask midagi; tööpoolest, selles oli laulatusõrmus!

Waltham hakkas juba peaaegu nõidust uskuma. See neiu, kel nii haruldane meeletundus oli, et oskas igas asjas ruttu seisukoha wõtta, tundus tema arust olewat kohutaw. Rahuldustundega märkas ta, et ta külaliste wingus näod jälle selguma hakkasid.

Nüüd oli supp jagatud, kuid külalised nuusutasid ikka weel ringi, nagu puuduks weel midagi. Saad oli ju laitmatult kaetud ja hõbelustikad olid neil ka ju ootusrikkalt käes.

Juba astus Lucy jälle platsi.

„Meie teeme tobus ikka harilikult lühitese lauapalwe,“ ütles ta lahkesti; kas jääme sellele kombele ka siin wäikses ringis ustawaks?“

„Jlus komme!“ ütles Ingersoll seeford estmesena.

„Mina et wõiks, awalikult öelda, muidu raasugi süüa!“ tähendas Smith pühalikult.

Kui nüüd Lucy lihtsalt lühitese lauapalwe ütles, pea kergesti longus ja näol südamlik ilme, siis tundis Waltham otsekohest meeleliigutust; ta tundis midagi nagu puhta lapsehinge tiimalööki oma elus lõwaks muutunud südame külge puudutawat.

Ilmus, et Smith oli üks neist lauawõõrasest, kes enesele iga suutäie lasewad peale sunnida. Tema poolt armastatud kuw sai klaasi plimaga etendas ta kõnedes tähtsat osa; aga ta sõi wiisakalt protoõteerides oma talbritu suppi, mille ta leidis wäga hea olewat, tühjaks, kaaslase meeleheaks, kel nähtawasti kõht wäga tühi oli ja kes siis oma eestuju tahtis looperida.

Ikka suuremaks lastwaja imetusjega märkas Waltham, kuidas Lucy laua juures elustawaks elemendiks oli. Jial ei oleks ta niisu-

gust waimuterawust otsinud wälkse neiu juurest, kes alles mõni tund tagasi tema ees oli seisnud kartlikult ja pisarafilmi. See neiu oli otse lahke ja tähepanelitu perenaise eeskujule, selle juures teadis ta enda olewat igast liigpaljust kaugel ja ei elfinud ial. Oma lihtsast loomulikkuses oskas ta alati õiget tooni leida; jah, kui õnnetikult oli ragoti juure jõutud, oskas ta peene taktiga isegi oma pseudoabikaasa kogemata tehtud ettemaatamata ule jälle heaks teha.

Waltham oli haruldase isuga sõnnud; eriti hea maitsest talle ragotti ja ta sõi seda tublisti. Nüüd tundis ta janu ja soovitas külalistele sellist pudelit tühendada.

Sellest ei tahtnud aga Smith midagi teada, ja Jngersoll tegi ennast weel wihajemaks.

„Imestan, Waltham, et Teie alkoholi sallite,“ tähendas Smith awaliku wastilusega. „Mina joon ainult wett. Minu kogu maja joob ainult wett.“

„Me lõik joome ainult wett!“ finnitask mr. Jngersoll väga energiliselt.

Waltham läks naost pünaseks. Oma ärewuses oli ta selle aumäärilise mehe karakuseisuhaja täiesti unustanud. See oli hull lugu!

„Minu mees mõtles seda ka ainult arstirohuna,“ hüüdis Lucy rahustawalt wahela. „Wesi rongis et wääri eht allikawett. Minu kadunud isa oli parajus ise, kuid rasketel reisidel sõi ta weini, nimelt ainult kui rohutu. Herrad wabandawad, kui Teie seisukohalt lahkun, aga ma arwan erandifordadel, eriti wanas eas, peab inimene oma südametegewust rasketel reisid. I pisut erutama.“

Jngersoll tahtis midagi ütelda, kuid kui ettemaatlik mees ootas ta efiti oma hiilgawa eeskujule poolt wäljendatud näoilme ära; see näis olewat pehme, sellepärast hüüdis ta:

„Wäga ilusasti öeldud! Wanad wajakwad arstirohtu.“

„Meie oleme külalised ja ei taha ilusat kottukõla rikkuda,“ ütles nüüd ka Smith. „Juba et noorpaari terwiseks klaasid kottu lüüa, tahame kord oma lauaaastasest harjumusest loobuda — mis, Jngersoll?“

„Meie tahame oma lauaaastasest harjumusest loobuda!“ fordask see mehise weendumusega.

„Aga ainult üsna wäikese klaasiga — ja ainult pisut põhja peal!“ korraldas Smith.

„Minult üks klaasitais!“ fordask tubli Jngersoll, kes ärewuses oma eeskujust täielikult ei olnud aru saanud ja sellepoolt saadetud karistawa pilguga nüüd pidi leppima.

Waltham läks wälja pudelit tooma. Ja jäi õige kauaks ära; kord kuuldi wäljas summutatud pudeli lahtistamist ja Lucyse näis,

nagu oleks Smith, kes praegu oma wanast kõhuhaigusest jutustas, ukse poole piilunud.

Kui Waltham wiimaks ilmus, wälkusid Smithi filmad wõimsamini, ja ta naeris magufasti Jngersolliga ühes, kes teada tahtis, kuhu Waltham õieti nii kauaks jäänud, kuid wastujeta jäi.

Mr. Smith pidas noorpaarile pika kõne, mille järele temale mõtete lahusoleku puhul juhtus, et täiesti motiveerimatult efiti oma klaasi tühjendas, et siis Jngersollile weiniklaasi kätte wõtta ja kinni pista, mida Jngersoll ärdalt pidi pealt waatama.

Siis seletas ta, et nüüd enam tilgagi ei joo.

Ja kuna ta kindlaks jäi, siis ei saanud ka abipresident oma klaasi enam täita lasta. Kuid selle tuipuhitas südames seisis libe okeas, kui nägi, kuidas ta kätte saamatu eeskujule lüüsa jutu kestel ilka jälle mõtete laofilolekus weeklaasi kordal seiswad weiniklaasid kätte kähmas ja kõrisse wiskas, et alles pärast oma effitust margata. Muidugi ei jätanud Waltham Smithi klaasi ilka jälle täitmata, nii et see juurema oja pudelist sedamõitfi omale sai.

Mr. Smith oli nii väga jutusse jüwene nud, et ei märganud, kuidas Waltham natufese aja pärast uue pudeli tõi; teda ennast tegi palju rääkimine nähtawasti tuimaks ja ta käsi kobas ilka sagedamini weeklaasi poole, et korrapäralikult weiniklaasi kätte wõtta. Minult kui mr. Jngersoll, kes uskus, et oma mõtled kord ka wõiks laotile jätta, tema ja Walthami wahel jäämbripõhjas seiswa shampanjapudeli weekaraffega ära wabetas ja sellest oma weeklaasi ruttu täis täitis ja selle siis ruttu kõrisse kallask, sai ta presidendi poolt karistawa pilgu osaliseks. See polnud ju lubataw.

Üriasjust ei tahtnud sel õhtul ilka enam ja enam ülesulaw jääne mr. Smith midagi teada.

„Olen oma eeskawa muutnud,“ seletas ta. „Selwades, et Teie wõdrastewastumõtlikkust tohime edasi tarwitada, sõidame luni leadvillessse, kus Teie minu armsa perekonna kestel mõned mõnusad päewad möõda saadate. Siis lepime ka ärilikult kottu. Pärast seda kui ma Teie weetlewa abikaasaga olen tuttawaks saanud, ei tahtle ma enam selles. Milline õnnetik inimene Te ometi olete!“

Jutu jookkul oli Lucy palju waijemaks jäänud. Ilka jälle o'i ta pilk Walthami pilku ahastawa süsimusega otsinud, kuid see oli tema pilgu eest kõrwale hoidnud. Südames wärises ta ilka jälle laustõusmise eest.

Mis sai, kui külalised tahtsid magama heita? Kuid juba hakkaski Smith sellest kõnelema.

„Kuhu Te meid mahutate, Waltham?“ küsis ta. „Meil on peaaegu ühesugune wagun. Kummagi pool üks magamistuba — mis? Noh, Ingersoll ja mina, meie lepime ühega — woodi on wististi ju walmis. Teise tuppä jäate Teie.“

„Muidugi!“ hüüdis Ingersoll.

Waltham oleks tahtnud talle karata kõri kallale, eriti weel kohates Lucy pilku, kes ainult suure waewaga suutis end walitseda, kuid wäliselt jäi ta rahulikuks.

„Herrad tahawad magama heita?“ küsis ta. „Ma wiin Teie oma magamistuppa. See wõtte, nagu ta on. Olen jäänud oma poisimehe elule ustaraks. Minu abikaasa ei jõua nimelt mu norstkamist weel wälja kannatada.“

Nagu andeks paludes riimas ta selle juures Lucy nägu.

Kuid see oli enda kõrwale pöörnud ja askeeldas surmawas kohmetuses lillewaasi kallal.

Danneks hakkas Smith lärmitsewalt naerma.

„Just kui minu naine! Wuu, ta otse wihtas mind esioisa mu norstkamise pärast. Kuid see läheb mööda. Noh, suur tänu lahke wastuwõtte eest ja õnnisuskirjast rahu! Homme peate mulle täpselt jutustama, kas Teie mees jälle on norjanud!“ tähendas ta naerdes.

Lucy suutis weel waewalt oma waimufindlust alal hoida, kuni üks külaliste ja Walthami järel kinni läks.

Niipea kui ta üffi jäi, tuli lämbunud hääl ta suust; ta lõi käed äkki kahwatanud näo ette ja wajus hääbunud tugi toolile.

Kui Waltham natukesel aja pärast tuppä tagasi tuli, leidis ta Lucy nutmast. Temagi nägu oli pilwes, aga kui ta nutjat nägi, surus ta oma tusa alla ja astus lohutawalt neiuette.

„Miks Elgin!“ ütles ta tasakesi.

Neiu lastis käed wajuda ja waatas temale lohutamata näkku.

Walthamil oli tunne, nagu peaks ta nuuksuwa neiu oma käte wahel wõtma ja tal piisarak filmist ära suublema; ta ei saanud isenehest aru. Waewalt teadis ta midagi sellest noorest neiuist, ja ometi hoowas ta läbi uus tundeilm, millest tal enne polnud aimugi olnud.

Uga ta sundis enda rahulikuks ja jäi rahulikuks.

„Breiki Elgin,“ ütles ta tasakesi ja katsus olla nii wormilik kui wähegi wõimalik, „ma pean Teilt andeks paluma. Minu peatu olek on Teid saatnud seisukorda, millest minagi häbitunnen. Ei ole waja finnitust, et ma lõik jälle katsun heaks teha ja Teile näidata oma sügawat, otjekohesest südamest tulewat tänu-tunnet —“

„Kes räägib minust!“ katkestas neiu teda ärewalt. „Olen noor ja tähtsuseta. Rahju on mul ainult Teist, Teist ükspäinist!“

„Minust?“ Jmestades filmitse Waltham teda. „Kuidas pean ma seda mõistma?“

„Teie ütlete ju, et Teie Smithi wõli all olete. Ta on nii wõlts. Et kardate teda koge.“

Kui ta nüüd kuuleb, et teda oleme nina-pibi wedanud — ja selle saab ta ometi teada — mis siis?“

„See jätk julgesti minu mureks, sellepärast ärge rahutu olge,“ lohutas Waltham teda. „Küll leian üle õõ juba mõne pääsetee. Nüüd minge magama, mis Lucy.“

„Mina jään siia!“ ütles Lucy ruttu.

„Ei, seda Teie ei tee. Teie minge ilusasti oma tuppä ja pange üks lukku.“

„Ka Teie?“

Neiu oli äkki püsti karanud.

Waltham naeris nüüd naljakalt.

„Panen oma wäsinud pea nurka, kus muidu minu kof magab. Wagun on ruumikam kui arwate. — Ei, mitte wastu rääkida!“ jatkas ta muutunud toonil. „Siin peate juba minu soowi täitma. Kas saab Teil olema jõudu, homme päewal weel kord — minn naisena esineda?“

„Ta küsis seda üsna tasa.“

Neiu wõttis lõik oma jõu kokku.

„See peab olema,“ ütles ta energiliselt.

„Ma ei oleks seda ju iialgi teinud, kui —“

„Noh, kui?“

„Kui mul teist ei oleks olnud rahju!“ lõpetas neiu punastades ja nägu kõrwale pöördes. „Ma ei wõinud Teid ju üffi jätta. Kuid nüüd tunnen ma hirmu tagajärgede eest!“

Peaaegu pehme naeratus mängles Walthami muidu nii walida suu ümber.

„Ast jääb nii,“ ütles ta. „Meie mängime kommetit edasi, muud teed meil ju ei olegi! Weel üks küsimus. Kust nõidusite Teie nii kiiresti laulatusformuse oma forme? See passib Teile ülihästi. Ega Te ometi juba abielus ei ole?“ küsis ta ruttu, ja ta hääl kajas karedasti.

Nüüd pidi Lucy naerma, kuigi tal weel piisarak filmis strasid.

„Kuidas tulete sellele hirmsale mõttele? Mina ei lähe üldse mehele!“ ütles ta wõga kindlasti.

Waltham sai jälle labusamaks.

„Seda ütlete nii kindlasti! Aga kui nüüd ometi mõni mees tuleks?“ nõrkis ta.

„Sest pole wiga. Mehed ei kolba üldse kuugi — see tähendab,“ kogeles ta Walthamile kohmetult silma waadates, „eranditega.“

„Waata — waata! Siin saadakse ka oma osa!“ Lõbusasti toetus ta toolipolstrile. „Kust olete siis selle imeistusväärilise kogemuse saanud?“

„On ka õige! Kui mehed oleksid paremad, siis poleks õnnetuid abielusid, nii ütleb ema alati, ja mis tema ütleb, on tõsi. Muidugi,“ jatkas ta natulese aja pärast, „ema arwab ka, palju süüdi olla wanematel, poisise ju tütarlapsi tulla abielu jaoks kasvatada.“

„Ja selle eest kandis ta oma tütrekese juures hiilgawalt hoolt!“ ütles Waltham, ja kui Lucy kaswawas segaduses tõrjus, kummardas ta sügawamale neiu kõrwa juure: „Koh, Teie meesstewihkaja, kui nüüd tuleks õige mees — eeldame, mingisugune wihane naisstewihkaja, kes ennast heameelega oma pahast arwamisest tahaks lasta ümber pöörda —“

Bunastades tõmbas neiu oma kae tema käest ja largas püsti.

„Aeg on juba hiline. Head ööd, mr. Waltham!“

Ta tahtis joosta ukse juure. Kuid juba seisis Waltham temal ees.

„Mõlguete mulle veel selle särawa asja loo,“ ütles ta ja tähendas sõrmusele.

Neiu teadis uues segaduses waewalt, kuhu waadata.

„Ah, see on isa laulatussõrmus, mille mina armja mälestusena pärisin. Isa jäi haiguses ikka peenemaks ja pidi sõrmuse mitu korda lastma wähemaks teha. Waadale, ta sobib mulle päris hästi.“ Ta tõstis kae üles. „Dana õhtul kuulsin ma ukse praod kaudu, mida Smith Teie sõrmusest hakkas rääkima. Siis otsisin sõrmuse wälja ja panin sõrme.“

Waltham muigas.

„Teie olete kõige toretram neiu, keda ma ial olen näinud. Ei, Teie olete — kuidas pean ma seda ometi wäljendama? Ma ei ole komplimentide tegemisega harjunud — aga mis ma Teile tahan ütelda, tuleb südamest. Nii siis, Teie olete minu silmis palju enam wäärt kui kõik naisterahwad, Teie oleksite wäärt peaaegu mees olema!“

Kui neiu temale nüüd lustilikult oma naerwat nägu näitas, alles siis sai ta omast oskamatusest aru. Estiti kohmetas ta ja siis aga sündis midagi, mis siamaani kuulmatu oli. John B. Waltham naeris — mitte masinilikult, ei, suu ja silmadega; ta kulnud wärisest ja isegi ta ninatots tõmbles; ta naeris, nii et see ruumist läbi pörus, ja kui ta ennast jälle pisut oli kogunud, siis tegi ta teist korda oma senise tarretu polismehewilsi wastu pattu. Ta kummardas Lucy kae kohale, ja enne kui see

dieti aimas, mis temale juhtus, tundis ta tema huuli südamlilikulsoojal rõhul oma paremal käel.

Nüüd aga kiskus ta enda juba lahti ja ruttas wiimase hüüdega: „head ööd!“ oma m. gamistuppa.

Kaewandustefuningas waatas temale järele pilguga, mida ta harilikult kaine mõistus-inimese seisulohalt pidi troopikalikult nime-tama.

Siis hõõrus ta wäga lõbusas tujus käst ja waatas nii ettewõtvalt oma ümber nagu umbes weerand aastajada waremini, kui ta maal aasal oli seisnud ja järele mõtelnud, kas tarmis hundiratast lüüa wõi laugele lipata.

Mis pagana noorusliku üleannetuse tunne see dieti oli, mis tast läbi kihelus? Weini polnud ta ju palju joonud — ei, need wettliitwad narrid olid teda ennem janu tunda lastnud.

Wõti oli see hoopis — selle armsa, hea, ustawa ja rikkumata südamega neiuksese olewus, mis teda köitis? See neiu oli ju ka nagu armas päiksepaiste, lõi oma ümber elu, tegi soojaks, rõõmsaks ja nooreks — ah, nii jõledaks ja ometi jälle nii õndsalt nooreks!

Ta jäi enesele wastuse mõlgu, astus peegli ette ja silmitses ennast selles tähelepanelikult. Kuid see silmitsimine ei näidanud teda iseäralikult rahuldawat.

„John“, ütles ta oma peegelpildile etteheitwalt, „sa näed wälja nagu ise oma isa. Oled wana mees — wähemalt selleks saamas. Sul on juba hallid juuksed oimulohtabel, John, ja sul pole elust veel midagi olnud!“ rõhutas ta raskesti. „Oled ennast arwanud ikka eriti lenaks, mu armas John, aga mulle näib, nagu oleksid sa kõige selle juures olnud suur eesel!“

Siis läks ta magama — oma koka kitjasse kongi.

6.

Head mõtted tulewad harilikult, kui inimesel tähepärsast pole ei sulge ega paberit, et neid mõiks kirja panna; kes aga nende tuleku peale kindel on, sel jääwad nad sama kindlasti tulemata nagu rahakirjakandja. Eest see mees on ka üsna hirmus inimene!

John B. Waltham oli koka woodis õige wiletsa öö mööda saatnud; ta tõusis kindla nõuga, oma kofale kõige kiiremas korras parema woodi teha lasta. Aga see oli ka ainus otsus, mille ta unetult ööl oli teinud.

Wäitsest kõõgisti mööda minnes leidis ta Lucy juba hooljasti askeldamast. Neiu nägi weetlew-roofilist wälja. Teda nähes neiu

näole ilmunud puna otse soojendas teda; silmapilguga unustas ta kõik õised raskused ja tundis enesel pagana hea taju olemat, ilma et ise oleks teadnud, millest see tuli.

Neiu õi parajasti tatrakoogikese küpseta-
mas — asi, mida John B. Walthami muidu-
ial polnud huvitanud. Täna aga tundis ta
üsna kummalist iha niisuguse maitswa koogi
wastu, ja ta palus nii kawa ja nii naljakalt,
luni Lucy talle ühe niisuguse pruuni suutäie
taldrekule pani, sellele wahtrafirupit peale wa-
las ja talle siis kätte ulatas.

Kui Waltham selle juures mitte üffi tald-
rekust, waid ka neiu roosifõrmedest kinni wõt-
tis, kohmetas neiu ja wärises.

See tegi Walthami veel üleannetumaks,
ja poisikesele kerge naeruga küsis ta, kuidas
ta „naistule“ ka olla maganud.

Neiu oli abitu.

„Aga mr. Waltham,“ ütles ta peaaegu
nuttes, „nüüd hakate mind ka veel pilkama!“

„Et tule mul meelegi!“ linnitas Waltham,
et siis sama hlngetõmbega jätkata: „Kooigid
on aga toredad! Sial ei taha ma neist einel
enam ilma jääda!“

Neiu ei ütelnud midagi, aga enne kui
Waltham aimas, oli Lucy ukse ta nina eest
kinni pannud. Nüüd muidugi pidi ta edasi
minema, aga ta polnud mitte sugugi haawa-
tud, waid muheles oma ette õige lõbusasti.

Sõdgiruumist leidis ta külalised juba eest.

Need olid tusalamad; eriti Smith ütles,
et olla pahasti maganud, sest et Jngersoll
hirmusa nõrkamiskonferdi annud. Jngersoll
kannatas waikides ja tõstis oma wesiilmad
üles taewa poole, nagu oleks ta tahtnud tae-
wast oma süütuse tunnistajaks kutsuda.

Pärast einet istuti lõõle. John B. Smith
imestas wäga kuuldes, et Lucy neile tahtis
olla naisstenograafiks. Kuid ta lasi seda enesele
meeldida ja ütles Lucyle ta paljusülguse eest
palju komplimente. Ja kui ta siis läbirääki-
miste woolul neiu osawusest weendus, sai ta
õige palawaks.

„Kahju, et olete misjäs Waltham!“ hüüdis
ta waimustusega. „Mina kaalaksin niisuguse
erasekretäri kullaga üles. Et, tõesti! Ma mat-
saksin Teile iga palga! — Waltham, Teie peate
oma armsa proua nõelaraha wähemalt tuhat
dollarit kuus kõrgendamaks, sest niipalju on ta
juba kui sekretär wäärt!“

Kokkowi pilguga riawas Lucy kaewaduste-
luninga nägu, kuid punastas ja waatas ruttu
jälle mujale, kui Waltham külawarekijest se-
letas, temale olla ta abikaasa talent poole

enam wäärt, ja tahtwat temaga lähemal ajal
sel alusel kindla lepingu teha.

Seda armastid herrad suureks naljaks, mille
üle nad kohusetruult naersid. Lucy aga istus
mõnuses unistuses; ta tundis enda äffi kind-
lustatub olemat ja mitte enam nagu üleliigne
linnulene õksal.

Muidugi, mis mr. Waltham ütles, oli
nalja Lucy ei mõtelnudki jarnasele hiigla-
sissetulekule. Aga temas elutses ifta veel
kindlamaks muutuw usaldus, mis talle tule-
wikku muretumas walguses näitas. Üsna sala-
mahti tunnistas ta enesele, et Waltham idea-
alile, mis ta enesele õiglasest, headsoowimast,
suursugusest mõtlewast mehest teinud, täielikult
wastas; küll ta oma tugewa kae juba tema
kohal hoidis ja talle koha muretjes, mis talle
mõimaluse andis ka ema ja õdede eest hoolt
kanda. Wahest jättis ta tema koguni oma
lähedusse; aga ei, seda ta ei tahtnud, seda ei
wõinud ta ühelgi tingimusel wastu wõtta.
Ta jäi enesele wõlgu wastuse, mis ta seda
õieti teha ei wõinud.

Läbirääkimised edenesid palju soodsamalt,
kui Waltham oli julenud loota. Ta ei aim-
anud, et see tähtselt olnes tema oma järeland-
likkusest, mis wastaseid imestusse pani. Siia-
maani ei olnud tühistes üfistasjades kofku lep-
pida suudetud; eriti mõlema huwipoole pea-
meeste wõimu asjus oldi Walthami piirita
auahnuse pärast lahkarwamišele jäädub, sest
et tema oma wõimu ei tahtnud lasta wähen-dada.
Kuid nüüd oli asi korraga hoopis teise pööre
saanud. Oma praeguses meeleolus waatas
Waltham asjabele hoopis teisest waatewinlist.
Mis teda alles eile veel täielikult täitnud,
piiritu, hoolimatult tegutsema tungiw auah-
nus, näis täna olemat ta hingeelus veel
ainult wäike osa. Temas oli arganud igatsus
palju tähtsama ja suurema järele, kui seda ta
äriiise wõimu saamise rahuldamine wõis
pakkuda.

Kuna põhimõttelikult kokkuleppele jõuti ja
mõlemad erakonnad huwide kofkujulatamise
läbi ainult wõita wõisid, siis jõuti warsti ka
lepingu-paragrafide täpse sõnastuses peagi
kokkuleppele. Jngersollil armast õigusega lõige
kawalamaks ja asjatundjamaks korporatsioonit-
adwokaadiks; ta sõnastas kokkuleppe ja le-
pingu suure osawusega.

Dotamatult ei tahtnud Smith, kui Lucy
osawate käte poolt valmistatud dokument talle
allatirjutamiseks walmist ette pandi, sellest mi-
dagi teada.

(Järgneb).

Pudelikuradise.

Inglise kirjaniku Robert Louis Stevenson'i jutustus.

3

„Anna mulle nell centime'i ja oota mind film,“ sõnas raut.

Kui nüüd Kofua üksi tänaval seisis, tardus ta hing. Tuul hu'us punde wähel, ja talle näis, nagu oleks see pörguleetide pragisemine; warjud wärelseid tänawlaternate ees, ja need näisid olewat kurjade wainude käed, mis sirutust tema järgi. Olets Kofual jõudu jatkunud, ta oleks ära jooksnud; oleks tal hingehäku jatkunud — ta oleks lisenanud; kuid teadeti, ta ei suutnud ei üht ega ka teist; ta seisis ja wärises puisteel — nagu hirmunud laps.

Sils tuli wanamees tagasi; ja hoidis pudelilt käes.

„Olen teinud sinu soowi kohaselt,“ lausus ta; „kui lahkusin sinu mehe juurest, siis nuttis ta kui laps; täna öösel magab ta rahulikult.“

Ta ulatas pudelit Kofua poole.

„Enne kui ja ta mulle annab,“ ütles Kofua ägades, „wõta hea külg ühes halwaga — nõu, et kõhast wabaneksid.“

„Olen wana mees,“ wastas raut, „ja liig lähedal surma wärawale, et kuradilt armuandi wastu wõtta. Kuid mis see siis on? Miks ei wõta sa pudelit? Kas kardab wõi?“

„Ei karda!“ hüüdis Kofua. „Olen ainult nõrk. Uba mulle weel üks filmapilk. See on ainult käsi, mis wastu paneb; mu üda tunneb hirmu selle neetud asja ees. Oota, ainult weel filmapilk.“

Raut waatas Kofuale sõbralikult otsa; siis lausus ta:

„Waene laps! Sa kardad; su hing petab sind. Hüwa, jata pudel mulle. Olen wana ja ei ole wist kaua õnnelik selles ilmas, ja mis järgmises —“

„Anna ta mulle.“ ägas Kofua. „Siin on su raha. Arwad sa, et olen häbemata? Anna pudel mulle.“

„Jesand õnnistagu sind, lap!“ sõnas wanake.

Kofua weitis pudelit hololu alla, ütles wanamehele jumalaga ja läks teed pidi edasi, üksikolne olles, kuhu. Sest kõik teed olid ju nüüd ühe tähenbusega — nad wiisid kõik pörgusse.

Ta jooksis wähel, käis wähel, wähel lisenas ta waljusti dõsse, wähel lamask. ta tänawa tolmus ja nuttis. Kõik, mis ta pörgust oli kuulnud, tuli talle meele; ta nägi leeki niipawat ja haistis wingu, ning ta liha wajuks laiali palawatel sätel.

Kui juba peaaegu hommit oli, tuli ta jälle meelemärkusle ning läks majja tagasi. Kõik oli nii, nagu wanamees seda oli oletanud:

Keawe puhlas kui laps.

Kofua seisis ta ees, waltis mehele näkku ja lausus:

„Nüüd, mu mees — wõid sa magada. Kui sina ärkad — wõid tantšida ja laulda. Kuid waene Kofua, kes kunagi halba ei mõelnud — ah! waelel Kofual pole enam laulu, ei rõõmu ega und — et taewas ega ta maa peal.“

Ta ta heitis woobi mehe kõrwale; ja mure oli nii suur, et ta filmapilksest raskesti magama minis.

Silja hommitul äratas tema ta mees ja jutustas oma juurest rõõmusest. Ta oli poolhullumeelne õnnest, sest ta ei pannud naise muret tähelegi, kuigi see seda pea sugugi warjata ei osanud.

Kofua sõnad jäid kurku finni; Keawe rõõdis mõlema jooks küllaldaselt. Kofua ei sõõnud raafugi, kuid kes oleks seda tähele pidanud panema, kui Keawe terwe waagna tühjendas.

Kofua nägi ja kuulask teda kui misli isearalikkun unenäos; ajuti unustas ta oma õnnetuuse wõi kahtles selle juures ja asetask käed oma otsaesist wastu; kuna ta ennaft tundis pörgu kuulawat ja seejuures pidi kuulatama oma mehe lobisemist, see näis talle naljakas ja rumal.

Kogu aeg sõi Keawe, westis ja tegi lawatusi lojusõiduks; seejuures tänas ta oma naist, kes ta olla päästinud, ja meelitas, nimetades teda trunts awitajaks, kes lõpuks omelt head nõu olla annud.

Ta naeris wana mehe üle, kes nii loll olnud, et pudelit õinud.

„Ta näis kunnis tõsine ja tark olewat,“ ütles Keawe, „kuid ükski inimene ei tohi otsustada ainult wälise loore järgi; sest milleks oli wanale närutaelale seda pudelit waja?“

„Armas mees,“ ütles Kofua wiisakalt, „ta nõu ja soow oli eht wäga hea.“

Keawe naeris pahaselt ja hüüdis:

„Loba ja rumalus! Wana wõrutael ta oli, seda ma ütlen; ja peale selle weel ogar eesell! Sest raste küllalt oli pudelist juba nelja centime'i eest lahti saada; müügu ta pudel kolme eest, see on juba täitsa wõtmata. Nüüd pole enam suurt wõimalust — asi lähed. nüüdsest peale halwaks — hrrrrrr!“ ütles ta ja raputas ennaft. „Sgatahes otššin ise pudelit ühe tšendi

eest — kus ma ei teadnud, et veel vähemaid rahast olemas on. Jooksin kui tola ringi ja ei leidnud ostjat — sul oli enam õnne; kuid ilalgi enam ei leita uut ostjat — ja selle käes pudel praegu on — see sõidab wististi põrgu!”

„Oh minu mees!” ütles Koku. „kas pole see hirmus, kui päästad enese teise hukatuse abii? Mulle näib, mina ei saaks sel puhul küll mitte naerda. Oleksin alandliku meelega. Oleksin täis kurwastust. Paluksin selle waese inimese eest, selle kätte pudel on jäänud.“

Keawe läks weelgi pahasemaks, sest ta sai aru sõnade tõsijusest; ta ütles:

„Lollus! Ole sina murelik, kui soowid. Kuid hea naine ei tohi nii mõelda! Kui sa üleüldse minu peale mõtleksid, siis häbeneksid ja weidi!”

Seepeale lahkus mees, ja Koku jäi üksi.

Kas oli tal wäljawaateid pudelist 3 centime'i eest lahti saada? Et — see oli selge. Ja kui tal olekski wäljawaateid — ta mees wiib ta ju liiresti maale, kus pole vähemaid münte kui üks tsent. Ja siin — hommitul pärast eneseohwerdust — jooksis mees ta juurest ja stunas ta weel läbi!

Ta ei kawatse nudki oma wilmast aega ka-
jutada, waid jät koju.

Peagi tõi ta pudelt wälja ja waatles seda täis kirjeldamatut hirmu. Kuid peagi peitis ta pudelt niisuguse kohta, kus teda keegi ei näinud.

Kü'i aja pärast tuli Keawe koju ja ütles naisele, ta tulgu weidi sõitma.

„Mu mees,” wastas naine, „olen haige, mul on halb. Wabanda — ma ei suuda mõelda lõbustuste peale.“

Keawe läks seda wihasemaks. Naise peale — seft ta arwas, et naine ainult manamhe saatuse peale mõtleb. Iseene peale, seft et ta näist lõppude-lõpuks itlagi õigeks piidas, ja kuna ta hästi tundis, et nii õnnelik on.

„See on su trundus!” hüüdis ta; „see on su armastus! Su mees on parajasti päästetud igawesest hukatusest, mille ta ainult sinu pärast oma peale oli koormanud — ja sa ei suuda lõbustuste peale mõelda! Koku, su süda pole mitte õiglanel!”

Wihaselt tormas ta jälle minema ja jooksis kogu päewa linnas ringi. Ta kohtas lõpru ja jõi nendega; siis mõtles nad wantri, sõitsid maale ja jõid seal edasi. Kogu aeg oli seal Keawel halb tuju, kuna ta ju lõbutses ja ta naine kodus kurb oli; ja Keawe teadis ülihästi, et naisel kindlasti õigus on; ja kuna ta seda teadis, jõi ta ka seda enam

Joodikute hulgas, kellega ta seltsis wiibis — oli ta keegi toores mees — walgetest — kes kunagi pootsmanniks oli olnud walaslatapiid-

jate laewal, hulgas, kullakaewaja, wõllarodg. Populimõtleja, sõnnikunnitiga mees. Ta lakkus ja rõõmustas, kui teised purju jäid, ja ta julgustas ka Keawet jooma.

Peagi polnud kogu seltskonnal raha. Seal hüüdis pootsman:

„Kunle sinu seal! Sa oled ju rikas — vähemalt oled sellest kogu aeg kõnelemb. Sul on ju pudel wõi miski sarnast.“

„Sih,” ütles Keawe, „olen rikas; lähenninna ja toon weidi raha oma naise käest; tema käes on raha hoiul.“

„Noh, see on alles rumalus, maat,” ütles pootsman; „ära usalda itlagi undrnut ühes dollaritega! Kõik naised on walelikud kui wesi; pass! parem peale!”

Noh, see sõna mõjus Keawe peale; seft pikast joomisest oli ta purju jäänud; ja ta mõtles: „Sgatahes ei oleks mul miski imestada, kui ta walelik oleks! Miks on ta ometi nii murelik — olen ju ometi hukatusest pääsnud? Kuid näitan talle, et ma pole mees, kellega wõib naljatada! Tahan ta wärste teo pealt!”

Nii siis sõitsid linna tagasi. Keawe ütles pootsmanile, et ta nurga peal wana wangimaja kohal ootaks, ning läks üksi putesseeb pidi oma maja ukse. Si jälle õhtu; sees oli walge, kuid polnud ainustki helt; Keawe hitlis ümber nurga awas wärselt tagantse ja waatas sisse.

Seal istas Koku põrandal, lamp oma kõrwal; ta ees seisid pitnwalge pudelite ümariku lõhu ja pita kaelaga; ja Koku waatas, waatas pudeli peale ning ringutas käsi.

Tükt aega seisid Keawe ukse najal ja waatas. Algul oli ta nii ehmatanud, et ta üleüldse sõnagi ei osanud lausuda; siis hirmus ta ära ja arwas, et kaup õige ei olnud, mis põhjusel nüüd pudel tagast on tulnud — nagu kunagi San Francis cos.

Seal wärisestid ta põlweid ja winaaur hoo-
was ta peast — nagu udu jöelt hommiku tulekul.

Siis turgatas teine mõte pähe, ja see oli imelik, nii et ta paleid õhetama hakkasid.

Ning Keawe ütles endamisi:

„Selle kohta pean selgusele jõudma!”

Siis sulgus ta ukse ning läks jälle tasa ümber majanurga; siis tuli ta kõraga tagasi aeda, nagu oleks ta parajasti koju jõudnud! Ja imelik! Kui ta majantse awas — polnud pudelit enam näha, ja Koku istus toolil ning ehmatas nagu inimene, keda une pealt äratatakse.

„Jõin kogu päewa ja olin rõõmus,” sõnuss Keawe. „Olin tublike poisitaga koos ja tulsin ainult selleks koju, et raha wõtta; siis lähen tagasi purjutama ja lõbutsema.“

Seejuures oli ta hääl ja nagu nii ärritatu-
tud, nagu ootaks ta viimast päeva; kuid
Kofua oli liig suures ahastuses, et seda tähele
panna.

"Sul on õigus, armas mees; see on ju
su oma raho," ütles ta; seejuures wärises ta
hääl.

"Oh, tean kõik hästi, igal asjas!" ütles
Keawe, astus lasti juure ja wõttis sealt raha.
Kuid seejuures waatas ta nurka, kus pudel
alati oli seisnud. Pudel oli oma kohal.

Seal waarus ta ees last pörandal nagu
merelaintel, ja maja tiirles ta ümber nagu
suitsupärg, sest Keawe nägi, et ta on kadunud
ja pole enam midagi pääsmist.

"Oh, nagu kartsin," mõttes ta, "naine on
pudelt olnud."

Siis kogus ta end weibi ja tõusis püsti,
kuid hgi woolas üle ta näo — nagu tihhe
wihmahoo ja külm kui kaewuwest. Ja Keawe
ütles:

"Kofua, mis sulle täna ütlesin, ei sobinud
mulle hästi. Nüüd lähen jälle oma lõbusate
sõprade juure, et edasi pidutseda," ja seejuures
naeris ta lõbusalt. "Kuid wiinaklaas walmita-
tab mulle enam rõõmu, kui mulle andeks oled
annud."

Äkilise ligutusega haaras Kofua Keawe
põlwe ümbert finni, suudles neid ja lastis
pisaratega hüüdes:

"Oh! Mõeldsin sinult ainult üht sõbralikku
sõna!"

"Ärme enam ilalgi mõtleme halwasti üksteisest!" lausis Keawe ja lahtus.

Raha, mille Keawe kaasa oli wõtnud —
oli ainult osa neist centime'idest, mis nad Tahiti-
sse tulles olid muretsenud. Kindlasti polnud
tal enam tahtmist edasi juua! Ta naine oli
annud oma hinge tema eest — nüüd pidi ta
oma hinge ohwerdama naise eest. Tema jaoks
polnud enam teist mõtet kogu ilmas.

Murga peal — wana maja juures seisis
pootsman ja ootas.

"Mu naisel on pudel, lausis Keawe, "ja
kui sa mulle appt ei tule ja pudelit wälja ei
too — ei saa meie täna õhtul enam tillagi
wiina."

"Sellega tahab Finnitada, et pudellil ilka
tõst taga on?" hüüdis pootsman.

"Siin on latern!" sõnus Keawe; "kas näen
nii wälja, nagu teeksin ma nalja."

"Seda mitte. Dieb tõsine kui walm."

"Mii siis!" ütles Keawe; "siin on tats
centime'i; mine mu naise juure majasse ja
paku see raha talle pudeli eest, mille ta sulle
annab — kui ma ei eksi — ilmapiltsest. Too

pudel siia ja ma ostan ta sinult ühe centime'i
eest jälle tagasi; sest nii on pudeli seadus: ta
tuleb alati wäheha summa eest edasi müüa,
kui ta on ostetud. Kuid mis ja ta ei teaks
— ära ütle talle sellest sõnagi, et mina sinu
olen saatnud!"

"Maat! Kas sa mind ehk ei narrita?"
päris pootsman.

"Kui ma seda ehk teeksingi, siis ei teeks see
ju sulle mingi waewa," wastas Keawe.

"Sul on õigus, maat," lausis pootsman.

"Ja kui sa minu sõnade juures kahtled,"
jattas Keawe, "tee proowi. Niipea kui majast
wäljas oled — soowi omale tastutais raha
ja pudel kõige paremat konjakkit; küllap sa siis
juba näed, mis see pudel korra jaksab saata."

"Tänan, kanaklane!" sõnus pootsman,
"küllap näen; kui sa aga minuga mõtled nalja
teha, siis teen hiljem sinu turjaga sama —
laewakäie kaasabil!"

Nüüd siis läks pootsman pilt püesteed
edasi. Keawe aga seisis ja ootas. See oli pea-
aegu jamal kohal, kus Kofua õöl enne seda
oli oodanud; kuid Keawe oli julgem ja ei
kartnud põrmugi; ainult ta hing oli täis
ahastust.

Talle näis, nagu oleks ta kawa aega ooda-
nud — kunni ta lõpuks kuulis tuttawat häält
püesteele laulwat. Ta tundis ära pootsmant
hääl, kuid imelik, hääl hõiglamoodi purjus.

Siis waarus mees ise laterna walguse
lätte. Karadipudelikese oli ta kuuetahtu püsti-
nud, kuue aega eest finni nõõpinud. Teine pu-
del oli tal käes, ja sellest ta jõi parajasti —
kui laternawalguse lätte jõudis.

"Nagu näen, on pudel sinu käes," ütles
Keawe.

"Hoiat läst eemale!" hüüdis pootsman ja
hüppas tagasi. "Tule mulle ainult sammu lähe-
male ja ma pöruian su lõuad segi! Urwastd,
et puruogar olen, mis?"

"Mis sa mõtled!" hüüdis Keawe.

"Mis ma mõtlen?" mõirgas pootsman;
"see on neetud hea pudel, seda ma arwan!
Sellest saan aru! Kuidas ta mulle anti kahe
centime'i eest, waata, seda ma ei tea. Kuid
kindlasti ei anna ma teda käest ühe eest?"

"Mii siis ei taha sa pudelit ära müüa?"

"Et, mu herra!" hüüdis pootsman; "kuid
annan sulle lõn'ju rummi, kui ise soowid."

"Ütlen sulle: see mees, kes on pudelit
omanik — sõidab põrgu!"

"Arwan, siin sa sõidan ma nagu nii!"
wastas madrus; "ja see pudel on kõige pirem,
mida tänini ilmas olen näinud, et temaga

tõikis põrgu kihatada. „Si, herra!“ hüüdis ta weelkord, „see on minu pudel, ja sinu mure olgu, kus kohalt sa omale teise muretseb!“

„Näe see õige?“ hüüdis Keawe; „sinu enese pärast palun tungikvalt: müü pudel mulle.“

„Oh, loolus!“ vastas pooksmann. „Arwastid, et olen loolpea; nüüd aga näed, et ma seda ei ole ja seega olgu loiril lõpp! Kui sa loolisu

ei taha — teen ise loolisu. Siin, proffit! Ja head ööd!“

Nii läks ta pilt puiesteed linna, ja sellega kaob pudel sellest loost.

Keawe aga jooksis Pokua juure, terge kui tuul; ja suur oli nende rõõm sel ööl; ja suur oli sellest ajast saadik kõigi nende päewade rahu Puhtas Majas.

(Lõpp).

Kuidas tondid mehe teiseks muutfid.

Inglise kirjanik Charles Dickens.

See lugu juhtus ammu, ammu aja eest, nii et ta isäna tõesti tõst on, seft meie isa-isa-isa-isa uskustid seda kindlasti.

Tookord elutses ühes Sussexi wanas abtei- linnas keegi Gabriel Grub hanaaewajana. Eftitakse, kui usstakse, et üks niisugune hana- kaewaja peab olema eriti tufane ja norutaja mees, seft et ta wahetpidamata surmawallas liigub. Surumaljad on enamasti kõige lusti- likumad mehed. Wul oli kord au ühe niisugu- sega heas wahetkorras olla. See wäite mehite oli alati lõbus ja walmis naljabele, jõi groffi ja laulis kui lõkone oma laule wiisil. „Mis põrgut hoolin mina seft!“ Muudugi ainult mitte siis, kui ta oma ametikohuseid täitis.

Kuid seda et mõidud ütelda Gabriel Grubist. See mees oli otse tema wastane, tufane, jäme ja hapunäoga pois, üffil poisimees ja ei läi- nud teistega läbi kui ainult enesega ja suure wana wiinapudelliga, mis temale parajasti tas- kusje mahтус. Nägt ta mõnda lustiliku nägu, siis sai ta tufaseks ja ta waade muutus nii tõffiseks, et lustiliku mehe terwe päew rikutud oli.

Ühel jõuludõhtul, pisut aega enne pimediku tulekut, wõttis ta labida õlale, pant laterna põ- lema ja läks wanale surmuatiale. Tema meel oli sel päewal weel hapum kui muudu ja ta arwas, et eluwaim wärskemaks saab, kui juba täna hom- sets tellitud hana walmis kaewab.

Minnes läks ta wanast linnatänawast läbi. Walgus paistis lahkesti läbi wäikeste akna- ruutude ja rõõmus kõmin lajas majadeft temale kõrwu. Jgalpool walmistati püha wastu ja kõõldest woolasid mitmesugused mägused jõi- luldõhnad wälja. See kõõl paistis Gabrielile olemat nagu sapp ja koirohi. Lapsed lippasid wälja õnewarawateft, jooksid üle tänawa ja wõeti teisel pool poole tofina samasuguste mudilaste poolt wastu, weel enne kui nad

said koputada. Siis jooksid nad koos trepist üles jõulumänge mängima ja lõbutsema.

Seda nähes tõmbas Gabriel molad paha- felt prunti ja wõttis labidawarrest kõwemini kinni. Kui ta mõtles rõugete, läätsebe ja lätastuslõha peale, siis sai ta süda jälle ker- gemaks.

See õnnelikus helemuses tapps Gabriel edasi. Teretas teda keegi ta naaber heatujuliselt, siis kuulbus tema suust ainult lühite tufane pommi.

Wiimaks jõndis ta pimedale puiesteele, mis surmuaeda wiis. Gabriel oli eriti selle teofa üle rõõmu tunnub, seft seal walitses niisugune pimedus ja kurbus, et ta kindel wõis olla seal mitte kedagi kohata, kui seal just parajasti päite et paisnub.

Kujutage enesele nüüd ette, milliseks ta mee- leolu muutus, kui seal üks noor wõrukael täieft kõrist jõululaulu laulis, ilma et lugupidamist oleks ümmanud sellele pühadusele, mida juba wana abtei ehk loofiri ja munkade ajal oli kutsutud Hana tänawaks. Gabriel ja hädal jõndsid üksteisele lähemale ja Gabriel märkas, et hädal kuulbus ühele poisitefele, kes kusagile jõulupeole ruttas ja sin üffikul teel laulis, et ennast sin üffikus kohas julgustada.

Gabriel ootas, kuni pois tema juure jõn- dis, tõrjus ta siis kusagile murka ja löi teda laternaga wiis wõl kuus lorda, õpetuseks, kuidas hädalt tuleb holda. Ja kui nüüd waene pois jooksmu pistis, pead kinni hoibis ja hoopis teift laulu laulis, naeris Gabriel lõhujasti habemesse, astus surmuaeda ja tõmbas wärawa oma taga kinni.

Siis ajas ta tuue seljast, pant laterna maha, hüppas alla alustatud hända ja tõstas umbes tund aega. Aga maa oli külmetanud ja raske oli teda kaewada. Noorkuu heitis hanale

pisut walgust, sest haud seisis kiriku warjus. Igal muul ajal oleksid niisugused takistused Gabrieli tuju sapiks teinud, aga tal oli hea meel, et ta oli poissti peksa saanud, ja sellepärast polnud ta sugugi tujane, et töö pikkamisi edenes. Lõpetatud töö järele waatas ta rahuldustundega alla hauda ja pomises oma ette:

„Wastsele wõrrale paras see maja, jahedas mullas tal puhata waja. Kiwi tal päitsis ja kiwi tal jalus, toiduks ta ise siin usside talus. Püha see paik on, mida tal waja, rohune mätas katab ta maja!”

„Ahahah,” naeris Gabriel Grub, istus oma armjamale kohale, tasasele hauakivile, ja wõttis napsupubelt taskust „Jõulupuušart, — tore jõulukaust! Ahahah. . .”

„Ahahah,” kordas üks hääl just tema kõrwal. Kohkunud Gabrielil jäi napsupubel poole tee peale seisma. Ta waatas ringi. Wastset seisis suruuaed kahwatul kuuwalgel tema ees, kõige wanema hana peaots tema ees. Härm kirjgas hauakiwidel ja läikis wana kiriku n-üüril diamantidena. Kõwa peen lumi kattis maad ja täitis põgusid oma pehme waiwaga, nagu oleks seal rida surnuib lamanud, ainult linad ümber. Mitte wähematki helt polnud kuulda; isegi häälekõla näis olewat hangunud, nii lüü ja rahulik oli kogu ümborus.

„See oli ainult wastulaja,” ütles Gabriel Grub ja tõstis pubeli uuesti.

„Oh ei,” ütles sügaw hääl

Gabriel Grub largas püsti ja jäi imestuses ning ehmatuses nagu juurdunud seisma. Sest ta nägi kaju, olewust, kelle nägemine tal were tarretas.

Just tema ligidal hauakivil istus kummaline, mitteinimlik olewus, ja Gabriel Grub nägi kõhe, et see siit ilmast polnud. Tema pilad, fantastiikud jalad oleksid küll ulatanud maha, aga nad olid üles tõmmatud ja keha alla ristid pandud. Ta närwilad käewarred olid paljad ja kõed puhkash põlwedel. Ta lähikest ümargust keha kattis kitsas kuu, mis nallidega eest kinni; selja peal rippus tal lähike mantel, mil kaelus ära lõigatud, mida ta kummalisel wiisil kaelarätkuks tarwitask. Kinga otsad olid terawad ja rõngas. Ta peakate oli nagu sukrupea laia äärtega; ainsaks ilustuseks oli ta peal sulg. Lumi kattis seda ja kogu tont nägi wälja, nagu istuks ta siin hauakivil juba kaks- wõi kolm- jada aastat kõige suurema südamerahuga. Ta ei liigutanud, waid näitask ainult keelt ja waatas Grubile otse niisugusel inetul näol, nagu see wõib olla ainult tondil.

„Oh ei, see ei olnud taja,” ütles tont.

Gabriel ei saanud hirmu pärast sõnagi sunniti.

„Mis sa siin pühal õhtul teed?” küsis tont tõsiselt.

„Pidin hana kaewama,” kogeles Gabriel Grub.

„Niisugune inimene wedeleb niisugusel õhtul haudade wahel suruuaial?” hüüdis tont.

„Gabriel Grub, Gabriel Grub,” kajas metsik häälekoor, mis täitis kogu suruuaia.

Gabriel waatas kohkudes ringi. Midagi polnud näha.

„Mis siin pubelis on?” küsis tont.

„Hollandi wiin, herra,” wastas Gabriel ja warises weel enam. Sest ta oli wiina salakaubawedajatelt ostuud, ja kes teab, kas see tont ta mõni salapolitseini: waimudeilmast ei oland!

„Kes joob Hollandi wiina suruuaial sel pühal ööl ükshäälis?” küsis tont.

„Gabriel Grub,” hüüdsid jälle metsikud hääled.

Waim filmitses tardunud hauakaewajat tigevalt kõrwal; siis ütles ta:

„Ja kes on sel põhjusel meile teretunud ja seaduslik saak?”

Selle küsimuse peale paisusid nägematu foori hääled waljus, nagu koguduse laul paisub kirikuoreli müriwaks. Niisugune tormituul näis kõla Gabrieli poole kandwat ja siis kordkorralt kahanewalt laugemale wiitwat. Aga uuesti kõlas see nagu ennegi:

„Gabriel Grub, Gabriel Grub!”

Waim naeris weel enam ja ütles:

„Noh, Gabriel, mis sa selle kohta ütled?” Gabriel ahmis õhku.

„Mis sa selle kohta ütled?” ütles waim ja wiskas omad jalgad kahel poole hauakivi õhku, kuna ta ise nit suure lõbuga filmitses oma kingade rõngasotsse, nagu oleksid need olnud kõige paremad saapad maailmas.

„Tõesti, — wäga imelik,” wastas Gabriel, hirmu pärast poolsurunud. „Wäga imeik, ja wäga ilus; aga ma usun, nüüd pean oma töö lõpetama, herra, kui lubate.”

„Töö!” ütles waim. „Mis töö?”

„Hana, herra, hana pean walmis tegema,” kogeles Gabriel.

„Ah jah, hana,” ütles waim; „aga kes kaewab hauda, kui kõik teised inimesed lustiikud on, ja rõõmustab weel selle üle?”

Jälle irastash saladuslikud hääled:

„Gabriel Grub, Gabriel Grub!”

„Kardan, mu sõbrad tahawad sind omale,” ütles tont, ajas oma kummalise keele põseni wälja. „Kardan, mu sõbrad tahawad sind omale!”

„Lubage, herra,” ütles Gabriel kahwatades. „Seda mina ei usu, sest nad ei tunne mind, herra; ma ei usu, et nad mind kord juba on näinud.”

„Kas nad sind tunnemad?“ ütles tont; „meie tunneme seda wihase näoga poissi, kel otjafine alati kibras on, wäga hästi. Kas ei tulnud sa täna õhtul tänawat mööda ja ei kahmanud lappi nähes oma labida warrest kinni? Kas ei löönud sa täis kademat ligedust poisist selle eest, et ta rõõmsasti wõis laulda, mida sina ei wõlnud? Do, sind me tunneme! Tun-neme ülihästi!“

Waim naeris waljusti ja tõledasti ja taja andis ta naeru kahetunnepordist tagasi.

Siis wistas ta jalad õhku ja selks haua-kiwi kital äärel pea peal, õigemini oma küba-ra peenel tipul; siis wistas ta just Gabrieli ees ilusa hundiratta ja jäi lõpuks rätsepawitil jälle istuma.

„Ma — ma usun, et Teist nüüd pean lahkuma, herra,“ ütles Gabriel ja katsus ennast liigutada.

„Meist lahkuma!“ ütles tont. „Gabriel Grub tahab meist lahkuda! Ahahah!“

Kuna waim naeris, märkas Gabriel filmapiigu piluselt heledat walguist kirikus, nagu oleks olnud fogu kirik walguistatud. Walgus kadus, orel mängis elawat wlist, terwed karjad waim, kes kõik estmese waimu laadi olid, woolas sur-nuaeda ja hakkasid hauakiwidel hüppama nagu kited. Nad et tõmmanud filmapiigu hinge, waid hüppasid üksteise kannul osawasti üle hauasammaste. Esimene waim oli imetadlik hüppaja ja ükski teine ei saanud tema ligidale.

Nii lohtunud kui Gabriel oli, märkas ta ometi, et kõik ta uue jõbra seltsilised ainult üle harilikude hauakiwide kargasid, kuna esimene ainult suurtest aedadest ja mälestussammastest üle hüppas, nii kergesti kui mängides.

Wilmaks jõudis mäng oma erutawale hari-punktile. Orel mängis kiiremini ja kiiremini, waimud hüppasid metsikumalt ja metsikumalt, haarasid üksteisest kinni, rullusid üle pea laela ja lendasid üle hauakiwide kui jalgpallid.

Gabrieli peaja juurles ja põlwed nõikusid, kuna waimud taist mööda wuhisid.

Ühtiselt wõttis waimude würist ta kaelusest kinni ja wajus tema seltsis maakerast läbi.

Kui Gabriel kiire jõidu järele wilmaks hinge tagasi sai, leidis ta enese suurest saalist, ja igalt poolt tungisid tema ümber waimud, kes wälja nägid inetud ja kurjad. Keset saali kõrgemal istmel istus ta surnuata tutaw, tema kõrwal seisid kiikumatuks Gabriel Grub.

„Olge külm täna õhtul,“ ütles waimude-würist „Wäga külm. Zooge klaasiga midagi sooja!“

Zofin teenijaid waim, nagu alati naerul, teda Gabriel kojaherradest arwas, ruttas kasku

tällma ja ilmus tohe jälle peefriga, mille siuts wedel tuli. Seda palkusid nad oma tuningale.

„Kui hea,“ ütles see. Ta põs. d ja kõri olid läbi paistwad, ja oli näha, kuidas tuli sealt läbi läts. „Kui toredasti see soojendab! Zooge sellest üks klaasitäis Gabriel Grubile ka!“

Asjata tõendas õnnetu Gabriel, et ta harjunud ei olla õhtul midagi sooja jooma ja jooma. Üks tontidest kahmas temast kinni, kuna üks teine talle tulije joogi kõrisse kallask. Fogu seltskond tahtis naerust lõhutada, kuna tema kõh's ja lambumas oli ning piharaid palgelt pühkis, niipea kui jook oli joodud.

„Ja nüüd,“ ütles waimudewürist ja pistis Gabrieli heas tujus oma kübara terawa ot-saga silme, nii et see hirmuast walutas, „nüüd näidake sellele wiletsale mehele meie suurest ta-gawarast mõned pildid!“

Waewalt oli waim lõpetanud, kui paks pilw, mis saali laugemat otja katis, eest ära libises ja suurest laugusest nähtawale tõi wäikse wiletsasti siiseseatud, aga ilusa ja puhta toa. Heleda toa ümber asleldas kart lappi. Nad wõtsid ema kuuewoliidest kinni ja tanisid tema tooli ümber. Siin ja seal tõusis ema, läts akna juure ja tõmbas eesriide kõrwale, nagu oleks ta waa-data tahtnud, kas igatsusega oodatu juba ei tulaks. Saal seisid lihtne tolt ja tule ligibal tühi tugitool. Wiimaks koputati ja isa tuli koju. Ta oli märg ja wäsinud, aga teretas omastetd emeti rõõmsasti. Lapsed jooksid talle wastu, wõtsid ta mantli, kübara, kepi ja kindad ja jooksid nendega loast wälja. Kui nad siis laua ääre istusid, ronisid lapsed ta põlwedele; ema istus isa kõrwale ja kõigil olid õnnelikud ning rahulolewad näod.

Waewalt märgatawalt muutus pilt.

Wäikses magamistoas lamas noorem ja ilusam laps suremas; ta palgelt oli puna ja ta filmist walgus kadunud. Ja parajasti, kui Gabriel teda huwiga, nagu ta seda weel ilal enne et olnud tunnud, waatles, suri ta. Wäiksed bed-wennad seisid ta woodi ümber ja wõtsid kinni ta õrnast läest, mis nüüd oli nii külm ja raste. Aga see puudutus lohtus neid ja nende lapjendad tardusid. Sest kui waiksel ja ilusalt laps ka lamas ja näis magawat, nad teadsid ometi, et nende wend oli surnud ja nende peale kui inglilene walgest ja õnnelikust tae-wast alla waatas ning neid õnnistas.

Jälle lehwis kerge pilw pildist mööda, ja jälle muutus selle siin. Isa ja ema olid nüüd wanad ja abitud ja I ste arw oli enam kui pool wähenenud. Aga weel ifka mustas rahul-olemine ja rõõmsus nende nägu ja naeris igast filmast, kui nad jälle lamina ümber istusid ja wanu mälestusi jutustasid ning kuulasid. Pika-

misi ja rahulikult wajus isa hauda, warsti järgnes temale ka ema, ta waewade ja murede nstam seltsiline. Need wähesed, kes weel elama jäid, põlwitastid tema kalmul ja kastsid rohelist kalmu pisaratega. Siis tõusid nad ja läksid jälle kirkwast ja leinates, aga ilma walju kurtmiseta ja ilma meeleheitliku waluta oma igapäewasele tööle, teades, et nad loid üksteist jälle näha saawad. Si nad elasid jälle maailmas ning olid rahul ja rõõmsad.

Siis lehwis pilw jälle pildile ja kattis ta Gabrieli eest finni.

"Noh, mis sina sellest arwad?" küsis tont ja waatas Gabrielile näkku.

Gabriel sõstis, see olnud wäga ilus ja tundis häbi, kui waim oma tuliskilmad tema peale pööras.

"Ja sina tahaksid ennast tunda wiletsana!" ütles wa'm täis sügawat põlgust. "Sina!"

Nähtawasti tahtis ta weel jätkata, kuid ei saanud meelepahas sõna suust. Sellepärast tõstis ta oma ülikitkwa jala, keerutas seda pisut pea ümber, et siht kindel oleks, ja andis sellega Gabrielile siis tugewa jalahoobi. Silmapilk tungisid kõik teisedki waimud õnnetu hauakawaja ümber ja peksid teda käte ja jalgadega armutumalt; sest maailmas on kumbeks ja seabuseks, et käsualused peksawad, kui käskija peksab, ja silitawad, kui käskija silitab.

"Näidake temale weel enam," ütles würst.

Nende sõnade puhul jagunes pilw ja paljastas rikka, ilusa maasikku. Seda wõis weel tänapäew umbes pool pentsoormat wanast abteilinnast eemal näha. Näite palstis selgest sinistawast allo; tema kätte all kirkas west, puud nägij wälja rohelistemad ja lilled rõõmustasid rõõmsa õnnejagaja üle. West sulises lõbusa wulnaga edasi, puulehed kahtlesid tundes, mis neid kergesti liigutas, linnud laulsid olstes ja looke teretas kõrgel õhus hõisates noort hommitut, walget, healõhnalist suwhommikut. Sja wähe n lni lehekene, kõige peenem rohukõrretene maitstes elu. Siipelgad tegid oma päewatööd, libliskad lendasid ja suplesid soojas päiksepaisetes, mirtaadid putukaid laotasid laiali oma titwad ja tundsid omaist lühitejeste õnnelikust elust joowastust. Inimesed läksid mööda ja silmitsesid seda ülewat maatemängu, ja kõiges peitus toredus ning ilu.

"Ja sina tahaksid ennast tunda wiletsana!" ütles waimude würst weel põlglikumalt kui enne.

Ja jälle keerutas ta jalga, jälle wrutas ta Gabrielile tugewa jalahoobi wastu õlga, ja jälle tegid teenijad waimud oma isanda eeskusu järele.

Weel tihti tuli ja kadus pilw ja weel nii mõnegi õpetuse andis ta Gabriel Grubile. See

aga silmitses wahelduwaid pilte kaawawa huwiga, eht küll ta õlad waimude hoopideft wäga walutasid. Ta nägi inimesi raskesti töötamas ja palehigi sees leiba teenimas. Aga nad olid rõõmsad ja õnnelikud. Ta nägi, et kõige wäesemale ja rumalamale looduse magus nagu õli ammutamata rõõmu ja weetlemuse allitaks. Ta nägi inimesi, kes olid õrnasti kaawatatud ja hoolikalt rawitsetud, weel isegi puuduse puhul rõõmsatena; nad kannatasid raskusi, mis isegi tugewamaid oleks wõinud purustada, sest nende südamel peitus alus õnneft ja rahust. Ta nägi, kuidas naised, kõige õrnemad olemused Jumala maailmas, kõigile pahedele wastu panid, ja ta wõis ta näha, mis nende pües peitus kuwamata armastuse ja andumuse allitaks. Ja kõige pealt nägi ta, et inimesed nagu tema, kes teiste lustilikuse üle wihastasid, kõige pahemaks umrohuts olid ilusas maailmas. Ja kuna ta kõik hea maailmas pahale wastu seadis, siis jõndis ta otsusele, et see omelt wäga wastuwõetaw ja lugupidamiswäärt wõiks olla. Waewalt oli ta sellele otsusele jõundnud, siis näis, nagu oleks pilw, mis wiimise pildi finni kattis, wajunud ta meelte peale ja need finni katnud. Waimud kaabusid ükskõige järele tema filmist, ja kui wiimane oli kadunud, uinus ta wagama.

Päew oli käes, kui Gabriel Grub ärkas ja enda furnuaia tasafelt hauakimilt pilutamast leidis. Napsupudel seisis weel tühjalt ta kõrwal ja ta kuub, labidas ja latern olid tema ümber laiali, kaetud härmast, mis õõjel nendele langedud. Siwt, mille ta tont kõige enne näinud, seisis tema kõrwal ja seal ligidal ta haud, mille ta eile kaewanud.

Siiti kahtles ta oma nägemuste tõe juures, aga walu õlgades tegi talle selgeks, et tontide lõõgid mitte ei olnud tihti luulepill. Jälle hahtas ta kahtlema, sest et ta lumes mingisuguseid jälgi ei leidnud, eht küll tontid olid taistunud ja hüpanud; aga siis tuli talle meele, et tondid nähtawaid jälgi järel ei jäta. Siis tõusis ta, niipalju kui ta walutawad õlad imbasi, püsti, pühtis härmatise kuult, ajas selle ja selga pööras siis lüna poole.

Aga ta oli saanud teiseks inimeseks ja ei tahtnud tagasi minna kohta, kus ta kahtsust pilgati ja ta meeleparanduse juures kaheidi. Ta wiimistas mõne filmapilgu, siis läks ta wälja laia maailma, et seal enesele mõnel teisel kumbel igapäewast leiba teenida.

Teisel päewal leiti furnuaiaft latern, labidas ja tühi napsupudel. Oletati üht ja oletati teist, mis hauakawajale küll juhtunud, ja jõuti wiimaks otsusele, et tondid ta ära wiinud. Si püundud ka tunnistajaid, kes olid teda näinud õhus lendawat ihesilmaga roostekarwa hobuse

turjal, kellel löwt tagupool ja karu saba. Wiimaks uski löift heid jutte tingimata, ja uus hauakaewaja näitas uudishimulistele wälkfe makju eest kirikutornit tuulelipu tükifest, mille Gabrieli hobune jalaga õhus lennates maha löönud ja mille hauakaewoja suruwaist leibnud.

Paraku leidfid löit need rahwajutud kitsendust, kui kümme aastat hiljem üks räbalane, jookswahaige, aga wägr löbus raul ilmus wanaße linna ja kelles elanikud ära tundfid endise hauakaewaja Gabriel Grubi. Ta jutustas oma loo kohaliku õpetajale ja ka bürjermeisterile, ja ajajooksul sai ta sel kujul tuttawaks ja jutustati edasi nii, kuidas ta on alale hoitud meie päewini. Tuulelipulegendi pooldajad, kes endid tundfid oma ujuß petetud olemat, et tahtnud endid enam teist korda lasta ninapibi we-

dada, wangutasid targalt pead, kehlastid õigu, lobasid otsaesist ja tahtsid lõendada, et Gabriel Grub hauatiwile pärast pudeli tühjendamist lihtsalt magama jäänud; mis ta siis koopas tahtis olla waimubega näinud, seda olla ta wäja mõtelnud oma rännakutel wõi kogunud rändamistel kuhjunud elukogemustest. Aga see arwamine ei saanud tial rahwalitaks, waid suri ajajooksul wälja.

Õigu, kuidas on, tegur on, et Gabriel eluajaks jookswahaigeks läi, ja nii on sel lool wähemalt see üks moraal, kui juba mingisugust paremat, — et intmene, kes jõuludhtul pahas tujus on ja üßt joob, midagi head ei wõi oodata. Ei ole alati kõik waimud nii head, ja tihhi on nad weel palju hullemad kui Gabriel Grubi waimud waimude koopas.

Maroffo õõ.

Saksa kirjanik Harald Koch.

Kui ehapuna pehme walgus oma roofilise sõra laotas laiale, lollasele liiwakõrbele ja esimene jahe tuuleõht pärast päewa põletawat löõma kõrgete palmide lehed tasakesi liikuma pani, lasas oasiss äkki hirmus kõra, kajasid laredad hüüded, kõigist telkidesi tormasid wälja araablastad ja lastid oma pilad, hõbedaga ehitud pääsüd õhusse tühjaks. Selle wahel kofsid Araabia naiste heledad hääled ja libisesid looritud näoga kujud ühest telgist teise.

Ei Mustapha ben Djerid, El-Kebrira suguwõsa sheik, oli teada annud oma peatse abielumise Zanit Zergaga, kes oli rikka kaupmehe Sidi-bon Saidi tütar, ja kuna see teadaanne nagu kulutult telglinnaast läbi lendas, igal pool suurt rõõmu tekitades, istus wana sheik üßi omas telgis ja suitsetas raskelõhnalisi narghili.

Ei Mustapha mõttes järele.

Ta ei olnud oma pojale Sonni-Mile sellest kawatsusest weel midagi teatanud, sest selle otse oli ta teinud alles eile pila palwetamise järele.

„Mu austamiswäärt isa“ — Sonni-Mi seisiks aukartlikus seisakus sheiki ees — „kuulsin praegu uudist ja rõõmustan õnnest, mis sinu maija tuleb!“

„Jah, mu poeg, wõtan Zanit Zerga, Sidi-bon Saidi tõmmu iluduse, enesele Sourhai-pühaks naiseks,“ ütles sheik rõõmsasti, et oma

mõtteid, mida ta wälkelt mõtelnud, nüüd sai sõnadesse sõlmida.

„Uusun, isa, et prohweiti läsi mõnikord ometi õige raske ja kare on, kõigest ta piiritumast headusest hoolimata. . .“

Aga wana sheik ei kuulunud teda enam. Ta filmad wajasid pillkamist kinni ja ta meeled, pooluimased raskesti lõhnawast narghiliist, nõidfid talle filmade ette tõotusrikkaid õid täis meelisegawat armastust.

*

Oli saabunud õõ, kui sheik oma telgist lahkus. Seal, ainult saba sammu eemal, magas ta hääle ja filmade unistus. Kuigi Zanit Zerga prohweiti ees weel ta naine ei olnud, tema seisus ja wanadus andsid talle luba filmapillgus tema juure minna ja temaga rääkida. Pillkamist sammus ta läbi täheselge õõ tema telgi poole.

Telgis, kuhu sheik lähemal filmapillgul peab astuma, liguwad poolpimedas kaks warju ja kaks häält soõstawad õrnalt kuristikõgawast armastusest. Sonni-Mi, wana sheiki poeg, ja Zanit Zerga, sheiki tulewane naine, wahetasid oma walumõtteid õnnetuast armastusest. Kui tihhi on selle armastuse nutulaul üles tõusnud wanade palmide poole, mis nüüdli oma

Iain lehekäsi telgi kohal hoiawad, nagu tahaksid nad telgi saladust warjata ja ei kedagi sinna fiske lasta.

*

Ei Mustapha ben Djerid olt jõudnud telgi juure, mis warsti pidi saama tema omaks. Kiisas walgusriba paistis rikkalikult nahaga ilustatud u'se alt. Tafakefi tõstis ta u'seriide ja astus telli.

Wõlutuna jäi ta läwele seisma.

Telgi tagapool nägi ta oma poega Sonni-Miit Tanit Zerga kohale lumardawat.

Salad tardusid tal; kiwistunult wahtis ta noortele.

Armastajadki olid tardunud; ainult nende käd mõtsid üksteisest weel kõwemint linni; nende filmad, mis u'se poole pöördud, ilmutasid ainult piiritumat imestust, kuna nende noored ja õrnad hinged hädaohu suuruselt weel küllalt aru et jaksanud saada.

Siis, äkki, tõusis seisukorra hirmsus nende teadmusesse.

„Mu isa,“ pomises Sonni-Mi.

„Mu isand,“ rääkisid neiu hirmunud filmad.

Nad tundsid ülihästi kõrbeseaduse kõikumata waljust. Wägew sheik, nagu Si Mustapha, pidi selle oma au kahetõrdsse haawamise weriselt kätte tajuma.

Kuna sheiki käsi pikkamisi olla libises möö juure, kus rikkalikult ilustatud pistol seists, sündis kohutaw asi, mis isegi prohweitit pidi haawama: Sonni-Miit ja Tanit Zerga langesid üksteise kaenlasse, ja surma trotsides, wanafest mitte hoolides, jõid suudluste palawat lõõmu, maailma oma ümber täiesti unustades...

Wana sheiki wäsinud filmade ette kerklis mälestus: puhas, walge otsaesine, kals musta filma, mida ta kord nii armaстанud, kui ta alles noor oli ja ta juuksed weel walged polnud...

Silmapiilgu waltses ruumis sügaw waikus. Siis astus Si Mustapha ben Djerid sammu edasi ja ütles pikkamisi ja wõrdlemata auwäärikiffusega:

„Rahu olgu teiega, kes te olete weel noored ja ilusad! Tulin teile teatama, et hommikul toiduajal sõidan El Djarasse. Minult Jumal, kes kõik näeb, teab, millal tagasi tulen!“

Ütles ja lahkus pikkamisi telgilt.

Wäljas oli õõ sinine ja pehme.

Ei Mustapha läts mööda tulest, mille ääres mõned araablaste unustades istusid, ja kui üks neist tema näol pisaraid nägi, küsis ta temalt:

„Mis sul on, oh mu sheik?“

Siis wastas sheik:

„Prohweit, kes kõik teab, lastis oma äramääramata heldusest oma mantlist langeda kals tähte, mis pidid walgustama minu wanusest tumenenud waimu!“

Üle minu koduõe.

Ed. L. Wöhrmann.

Üle minu koduõe
lendas üksik ronk,
lendas, häälitse ja hüüdis
kurwalt kronk ja kronk!

Taewas teab, mis tähendama
pidi tema jutt,
aga minu hingepõhjast
tungis üles nutt . . .

Mitu, mitu aastakümnet
pole näinud ma
rongalindu -- ja nüüd täna
sõna toob mull' ta.

On see sõnum raturannast,
käsk, et pean ehk lahkuma? . . .
Terwitan sind, sõbrasüda!
Wabaks jää, mu isamaa!

Almeerika metsikust läänest.

Saksa kirjaniku Alfred Manns'i juttude seeria.

Klaperdaja madu.

Mõni aasta tagasi oli kapten Werner teenistusest lahkunud. Tema on veel tänapäevgi oma 75. aastast hoolimata tugev mees, kel on julgust ja agarust ja kelle sinisilmadest särab veel lustilikkus.

Kapten Werner elab oma poja juures, kes naise mees on, ja tihti käin ma õhtuti seal perefonnas. „Jä“ jutustab siis oma rehkdest, kui ta juhtumistest mõdrastes maades; lõbus on wanamehe juttu kuulata, sest jutustada oskab ta hästi.

Tunaelele jutustatud lugu meeldis mulle eriti, ja sellepärast katsun seda nii jutustada, kuidas seda kuulsin.

Seda mõib olla juba umbes nelikümmend aastat tagasi, mina olin esimeseks tüürimeheks suurel kahemastiga laeval „Antonie“ ja me seisime Kalifornia kõige lõunapoolsemas sadamas San Diegos. Mustuse aut, kui lubate ütelda; paar ladumaja, mõned majad ja kauplused, aga ka mõned kõrtsid, see oli kõik. Müüb mõib seal muidugi kõik ju olla muutunud. Meie tahtsime purjutada Friskosse, mis tooford ka alles veel lapselingades käis, aga ei saanud. Sest juur tuulevatus talistas meie väljasõitu.

Ühel päeval ütles kapten Harms mulle: „Tüürimees, veel kaks nädalat peame siia jääma, sest warem keshommiku tuult ei tule. Kui tahate paariks päewaks wälja sõita, siis tehke seda; ümbrus on ilus, eriti kuulus on Jacinto Mountains.“

„Jah, kapten,“ wastasin ma, „lusti mul oleks, aga ma mõtlen veel järele ja ütlen õhtul otsuse.“

Ma läksin maale ja sammusin Tom Cooki kõrtsi. Dielt oli ta nimi Thomas Koch. Peale kõrtsi ajas ta veel äri nahkadega ja metslinbudega. Seda tunti kui ausat meest, milliseid tooford seal wähe leidus. Aga ta käsi käis selle juures hästi, sest ümbruse kütid põõrsid esimesena ikla Tom Cooki poole, liitati et ta lõbus pois oli.

See kõik oli mul teada, ja sellepärast oli see loomulik, et just tema juure läksin nõu otsima. Kui tuppa astusin, istusid ta juures parajasti kaks keshalist tugevat kütiti, ja kõigi kolme näost oli näha, et nad laubaga wastastikku rahul olid.

„Noh, tüürimees, kas näitate ennast ka jälle kord minu juures?“

„Jah, Tom, ja seeford tulen veel palwega. Kapten andis mulle nimeit kolm päewa puhkust ja ma tuln Teilt nõu küsima, mis sellega peab tegema. Teie tunnete ju siinset ümbrust.“

Tom mõtles pigut järele, siis lõi ta rustfaga nii kõwasti lauale, et pudelid ja klaasid polkat hakkasid tantsima.

„Kas teate, tüürimees? Me teeme wälse jahikäigu Jacinto Mountains'i: tahtsin juba ammugi sinna minna ja nüüd on mul aega. Het, George ja John,“ pööras ta kütide poole Inglise keeles, „kas oleks Teil lusti seda gentlemani ja mind paar päewa Mountains'is juhtida? See gentleman tahaks heameelega ümbrust näha ja paar looma surmata, kui see võimalik on.“

Mehed olid kohe nõus, ja niipea kui olime tuttavaks saanud, istusime ühe laua juure. Klaasigini juures rääkisime kõik läbi. Ma pidin aga kõwad riided selga panema, muud ei olla waja, ütles Tom mulle; sõjariistad ja moona muretsewat tema. Küti aega ajasime veel jutu jahti lootustest. Kütid armastid, meie ei mõiwat lühikese aja peale waadates kaugele jõuda ja ei saawat siis wististi ka muud näha kui põldpüüsid, rääte ja metskuwisid; neid olla seal äga ka palju. Siis lahkusime. Järgmisel hommikul päikse tõusu ajal pidi teeford algama.

Laewal teatasin sellest kaptenile. See ütles:

„Hea küll, aga pange pikjade sõrtega saapad jalga, sest mägedes on palju klaperdajaid madusid; kui astute ühele niisugusele saba peale, siis ei rota ta mitte enam, kuni ennast wabandate.“

Noh, te teate juba, et kartus minu asi pole, aga selle nõu järele tegin ometi.

Hommikul olin täpselt kohal. Tom ja kütid ootasid mind juba. Esmene andis mulle hea püksi ja suure jahinoa. Üks Tomi neegritest, elawate silmadega Xron, pidi ka ühes tulema ja moona kui ka willaseid waiwu kandma, sest meie pidime kätma jala, kuna koht ratsasõiduks kõlbulik ei olnud.

Digusega loetakse Kaliforniat kõige ilusamate maade hulka maateral. Mõitlen veel praegu selle ilusa hommiku peale tagasi. Aga ma ei katsugi teda kirjeldada, sest seda ei oska teegi ja mina juba ammugi mitte, sellepärast jutustan parem ebast.

Lühidalt, teekond oli ilus, aga raske oli ta ja, vähemalt mulle. Merimees ei ole käimisele harjunud, ja me käisime sel päeval oma 25 Inglise penikoormat ära, peaaegu alati mäest üles. Ütlemata waheldusrikas on maastik seal — kord tühi rohulagendik, kord mahlane niiduhein, kord põline mets ja kord lõhestatud kalsustik, sest Colorado River pole kaugel.

Metskloomi polnud ma siamaani palju näinud, ainult mõned jänesed, keda lasta ei maksnud, ja mõned kullid, kes liig kaugel olid — see oli kõik. Tagapool olla asi parem, ütlesid kütid ja ka Tom, kes asja hästi näis tundvat.

Olin koerana väsinud, kui õhtul raskesti teenitud puhkusele jäime. Niipea kui olime õhtust lõõnud, määsime enda waibasse ja pigistasi filmad kinni, aga uni ei tulnud ega tulnud. Nii on lugu enamasti alati, kui inimene liiasti väsinud on.

Tom ja kütid istusid alles tule juures ja jõi külma grokki, whiskyt alikaweega. Ma imestasin neid, niisuguse väsitawa käigu järele ei mõelnud nad veel magamise peale.

Äkitselt tõusis Tom, hiilis minu juure ja kummardas minu kohale; ma ei awanud silmi, waid olin uudishimulik, mis nüüd tuleks.

Sama taha kui tulnud, läks Tom tagasi ja hakkas teistega sotsistama. Aga mina kuulsin wiimse kui sõna, ehk küll neeger minu ligidalt nii kõwasti norstas, et õõlinnud ehmatades kaugemale lendasid.

"Flows," sotsistas Tom, "mõtlesin ette õõsel wälja nalja, mis oma suguwennaga tahan teha, ja Teie peate mind sellejuures atama. Teie teate ju kõik, et kõik kardavad klaperdajaid madusid; meie merimehega pole lugu teltiti, kuitgi ta näib olewat õige julge pois. Mullu tapsin ühe klaperdaja mao, tore loom, ja toppisin ta naha täis — see puhkab nüüd Aroni selgkotis. Nüüd arwasin, et üks teist hommikul wara sellega teele läheb ja ta — siin nimetas ta koha nime, millest ma aru ei saanud — „seal õige filmapaistwalt maha paneb. Niipea kui meie teele läheme, läheme lahtu ja ma annan sõbrale oma Aroni kaasa. Sest tema tunneb ümbrust sama hästi kui meie ja peab merimehe siiru-wiiru käies klaperdaja mao juure wiima, kuna meie otfeteed sinna läheme. Seal on warjupaiku küllalt, kus teba wõime waadelda; olen pagana uudishimulik, kuidas see „roheline“ selle peale reageerib."

"Well, Tom," naersid kütid, „see on tore nali ja meie oleme nõus."

"Peaasi on," ütles Tom, „et maoraipele õige fardetaw seijukoht antakse."

"Küll ma selle eest juba hoolitsen; tunnen neid juba hästi," wastas George.

Ma naersin habemesse.

"Teie kelmid," mõtlesin ma, „aga oodake, nali seisab siin minu pool. Küll teewad filmad, kui ma mao peast kättega kinni kahman ja ta fiksonna lähemat puud wastu wälja peksan, nii et saepuru aina lendab."

Mõnutundel jäin magama.

Argates nägin neegrit tule juures talitawat. Tom ja John istusid sealsamas ja suitsetasid piipu.

"Morning, sir's," ütlesin ma, „kas on mister George?"

"See ajab hirwe taga; lõunaajal saame temaga jälle kokku"

Wahelajal oli Aron eine walmis teinud, ja niipea kui olime lõõnud, läksime teele.

Warsti olime põlises metsas.

"Siin on palju metstuwisid," ütles John, „ja hea on, kui siin lahtu läheme. Neeger wõib Teie juure jääda, merimees, tema tunneb teed ja toob Teid kogumispaike Good Luck, sir."

Me läksime nüüd lahtu — Tom ja John muidugi selleks, et jälle koha kokku saada.

Neeger, kes „teed tundis," käis ikka minu ees.

"Oh te lambapead," mõtlesin ma, „tüüri-meest teie juba petta ei saa!"

Aga metstuwide suhtes oli neil õigus — igalt poolt kajas nende kurin. Wimak's sain ta lasta, ja weel kord, weel kord. Jahipalawil waldas minu Igapäewasele kütile ei paku nende süütu lindude lastmine suurt lõbu, minule polnud see aga igapäewane lõbu.

Oma agaruses ma ei märganudki, kui ruttu tunnid kadusid. Kaks wõi kolm tosinat tuwisid kõlkusid juba Aroni olal. Maaloo olin ma täiesti unustanud, kuni mulle neeger seda jälle meele tuletas. Neeger kargas sammum tagasi, hakkas wärisema ja kogeles:

"Oh masja! klaperdaja madu!"

"Wält ja pauk, õstap see pois omale aga ka süütu näo teha," mõtlesin ma, ei lastnud aga midagi märgata ega tahtnud nalja ära riktuda; ehtsaks wahitsin ma Aroni poolt tähendatud koha poole.

Ja lõepoolest, seal seisits klaperdaja madu ja pagana sarnane pärismaole. Kui ma asja ei oleks tunnud, ma oleksin kindlasti sisse kukkunud. Muretult wislastin ma püksi olale ja läksin rahulikult mao poole.

Neeger wehtis kättega ja kisenas kohutawalt.

"Kisenda aga," ütlesin ma enesele, „siin osa on warsti etendatud, aga näitleja on siinus kaduma läinud, see on tõsi!"

Nüüd seisin just mao ees.

„Ei tea, kas Tom selle üll ise präpäreeris?
Siis müts maha!“

Neeger tõendas veel ifka:

„O mašja, madu hammustab, waene mašja sureb!“

„Aga juba sirutasin ma käe wälja.“

Seal — mis see oli?

Madu tõstis pea umbes jala kõrgusele, ja awatub suust limpsas wälja kahharuga keel. Jumalutene, ei see olnud topitud! See oli elaw madu!

Kui tallelegi niisugusel filmapilgul juhuslikult midagi lollust meele tuleb, siis on see wäga paha, sest aega järelmõtlemiseks seal ei ole. Täitsa instinktiivselt tuleb seal oleti talitada, muudu oled kadunud.

Mul läks see õnneks, sest kiiremini kui mõte üldse saab sündida, olin ma maole jala kaela peale pannud, enne kui ta hoogu sai wõtta.

Aga nüüd oleksite pidanud seda elukat nägema! Nuttu pidin ka teise jala talle peale panema, muudu oleksin maha kukkunud ja siis abijüü! Mõndagi oli mul palju tegemist. Mulle näis, nagu oleksin seisnud elektriseerimismasinal.

Ma rõõmustasin, et oma wana targa kapteni nõu olin kuulda wõtnud, sest madu hammustas nüüd kui hull minu saapajärtesse, aga seal polnud midagi teha.

Pagana paha seisuford, milles seisin, sest kui ta pagan mu maha paiskas, olin kadunud, ja elukas oli nii krabe, et alataja pidin tasakaalu hoidma, kui tahtsin üles jääda.

Sõber Uron ahastas laugel; tema mulle juba appi ei tulnud, kui ma ta ka kas wõi Belutšjistaani keisriks oleksin kuulutand.

Ka oma laetud püssi ei saanud ma tarwitada, sest siis oleksin tasakaalu kaotanud; ka ei oles see aidanud, sest mao pea käis mu jalgade ümber nii kiiresti edasi-tagasi ja ma ei olnud sugugi kindel, kas ma teda kerge haawlikaenguga oleksin suutnud surmata. Üks teile, kilm higit tuli mu otjaestele.

Wiimaks, wiimaks näis mao jõud rangema hakkawat ja ta pea liigutused muutusid aeglasemaks. Noh, ma kaalusin tooford ka oma 280 naela. Nüüd tohtisin wiimaks püssi kätte wõtta katsuda. Kana kestis see, kuni õige filmapilgu tabasin, sest ma ei wõinud Jumala eest mitte mööda lasta; teist laengut mul enam ei olnud.

Nii siis: wiimaks lastsin ma ja tabasin. Glukas oli surnud.

Nüüd tuln maotereelt maha ja wõtsin tubli lonksu whiskyt, sest mu süda oli õige halwaks

läinud. Niipea kui mul weri jälle elawalt hakkas woolama, silmitsesin oma ohwrit, mis oma kuus jalga pikk oli. See oli tore jahisaak, mida ma siia ei wõinud jätta. Nii hästi kui see läks, toppisin ma ta oma laewalt laadimiseks hiihtajahitotti.

Kralt ja hambaid lõgistades lähenes nüüd mu wapper juht. Mõneminutilise whisky. Mis wõis tema parata, et tal julgus puudus.

Oli juba warsti lõunaaeg ja mu kõht hakkas wirisema, nii et neegrile täsu andsin, wiigu ta minu nüüd otseteed laagripiltille.

Oime arwata kakskümmend minutit rännanud, kui wäikese legendikule jõudjime; paremal pool seisid järst kalju ja pahemal pool ümbritsesid pöösad wähemaid kaljurahne.

Ulitfelt karjatas ta jälle.

„O mašja, klaperdaja madu!“

Õhtimesel filmapilgul lohkusin ma tõesti tagasi, kui mõni samm eemal rohus tuntud lüliisid nägin, siis aga waatasin ma neegri peale, kes seeford sugugi ei wärisenud ja ka kaugele ei kawatšenud joosta.

„Boijs,“ mõllesin ma, „ennist mängiisid ja igatabes paremini.“

Aga käega ei tahtnud ma madu ometi enam puudutada. Ja mulle tuli midagi muud meele; tahtsin oma kolmele sõbrale waatemängu pakutada, mis nad ootasid; ainult lõpp pidi teist-sugune olema, kui nad mõtleksid. Seal pöösaste taga nad wist peidus olid!

Toofsin mõne sammuga tagasi, jään siis wiitades seisma ja lastsin. Nuttu laadisin jälle püssi ja lastsin weel kord ja weel kord; siis lastsin mõned minutid mööduda ning läksin siis pikkamisi edasi. Teel wõtsin ühe kaksteistkümmend jalga pila olfa, mis murdunult maas oli, ja hakkasin sellega madu materdama; selgesti nägin ma, kuidas saepuru wälja lendas.

Pöösaste tagast kajas sumbutatud naerukõhin.

Nüüd läksin just mao juure ja nlmelt nii, et selg meeste poole jäi. Nuttu rebisin endise mao oma lotist maha ja toppisin topitud mao tema asemele. Mehed muudugi seda taha ei näinud. Siis tõusin püsti, pöörasin ümber, ägasin warrukaga üle otjaestse ja tõmbasin õige sügawasti hinge. Siis läksin pikkamisi pöösaste juure, kust mehed nüüd wõimalikult tõsiiste nägubega esile talid.

„Noh, tüürimees,“ ütles Tom, „nagu näen, on Teil õnne olnud; aga mis olete siin lastanud? Siin harilikult midagi ei ole.“

„Oh, on juba, näete, see närune madu!“ ütlesin ma rahulikult.

Nüüd kadus meeste enesewalitsus — nad olse wingerdasid naeru käes.

Mina jäin rahulikult:

„Ma ei tea, mis siin naerda on; klaperdaja mao tapmine pole küll suur asi, aga naeru-wäärt ei ole ta ka mitte.“

Mehed uskusid, et ma naljaga naljale tahan wastata ja läksid naerdes sinna, kuhu kütt George maotera oli asetanud.

„Lapsed, lapsed, oleksite pidanud nägema nende nägusid — nii lolle nägusid ei leidugi. Sellest mälestusest ei tahaks ma tuhandete markade eest ilma jääda.“

Kapten Werner lõpetas ja tõi kapist lapetud mao klaperid, mis ta mälestuseks alles hoidnud.

Ärimees.

Daani kirjanik Karl Ewald.

Antsul tõmmati hammas välja. Ta ei karjunud, ja selle eest andis arst temale 25 ööri. Nüüd istub ta koolis ja näitab oma kahekümnewielist oma naabrile, Peetrile.

„On see tõesti tõsi?“ küsib Peeter.

„Muidugi on see tõsi!“ ütleb Ants.

„Selle annan sulle su tubliduse pärast,“ ütles ta mulle.“

Peeter silmitseb särawat raha. Tema juures kodus walitseb mure. Veel iial pole tal kahekümnewielist omanduseks olnud. Ja ta ei jaksa aru saada, kuidas seda nii kerge on teenida, nagu Ants jutustab.

Järgmisel päewal istub ta hambaarsti ootamistoas teiste keskel.

Mütsi hoiab ta põlwel ja paneb kõik hoolega tähele, mis sünnib. Üks teise järele kaob ukse taha ja tuleb sealt natukese aja pärast jälle välja. Kõik lähewad murelikult sisse, aga tulewad rõõmsasti välja.

See tohiks sobiw olla, mõtleb Peeter.

Nüüd kuuleb ta, kuidas keegi sees karjub. See on mõni tütarlaps, muidugi. Ja ta nutab veel wäljagi tülles.

„See juba 25 ööri ei saa!“ mõtleb Peeter.

Wiimaks on kord tema käes. Ta istub toolile ja awab suu.

„Kus siis see haige hammas on?“ küsib arst.

„See seal,“ wastab Peeter ja tähendab ühele.

Arst waatab hamba hoolega läbi.

„Sel pole ju kõige vähematki wiga,“ ütleb ta.

Peeter näitab ühele teisele.

„Aga ka see on terwe, mu poiss,“ ütleb arst.

Nüüd näitab Peeter kolmandale, neljandale . . . wiidendale. Arst raputab kindlasti pead. Peetri hambad on kõige paremas korras.

Peeter wõitleb pisaratega. Ta oli juba arwanud, et asi ei õnnesta. Temasugune waene poiss ei wõinud iial kahekümnewielist omandada.

Meeleheitlikult silmitseb ta hambaarsti ja ütleb nuuksudes:

„Teie tohite wõtta, millist tahate, herra doktor, kui ma aga kakskümendwiis ööri saan!“

Hambaarst annab talle põhjuse kõik ära jutustada.

„Peeter,“ ütleb ta siis, „sina oled suur lolpea, sest hammas on palju kahekümnewiiselisi wäärt. Aga ometi oled sa ka jälle tubli poiss ja sellepärast pead sa oma kakskümendwiis ööri saama. Ainult niipalju pead sa mulle lubama, et sa seda kellegile ei räägi, sest wastasel korral lüüakse minu äril põhi alt ära.“

Lühemad lood.

Kogunud K. Kasesalu.

Börsimehe testament. Keegi New-Yorgi börsitegelane on järele jätnud järgmise testamendi:

„Pärandan oma naisele teate, et ma mitte ei olnud nii rumal, kui ta seda alati uskus;

oma pojale selle lõbu, et ta enesele oma eluülespidamist peab ise teenima. 35 aastat uskus ta, et tal on määratu-suur warandus. Ta on eksinud;

oma tütrele 100000 dollarit. Temale on seda raha waja. Ainus hea äri, mis ta mees siamaani teinud, oli abielu, millesse ta mu tütreaga astus;

oma teenrile kõik riided, mis ta minult wiimase kümne aasta jooksul on warastanud. Ka oma kasuka, mida ta minu äraolekul kandis, jätan ma temale;

oma autojuhile minu autod. Tema on need peaaegu kõik puruks ajanud. Soowin, et ta oma töö nüüd lõpetaks;

oma äriseltsimehele nõu, et ta enesele peale minu surma jälle otsiks sama tubli äriseltsimehe, et ta liig ruttu ei hukkuks. Siamaani suutis ta seda ainult raskesti takistada . . .“

Lincolni unenägu. Kus iial Ameerika Ühisriikide presidendi Lincolni omadustest on räägitud, ikka on eriti kiidetud tema sügawat, sooja armastust oma perekonna vastu. Harwa olla juhtunud õhtuid, mil ta, oma ametitalustest wäsinud, mitte ei olla otsinud laulatust kodus naise ja laste juurest.

Ühel õhtul küsis ta oma naiselt üsna ootamata, mis see unenägudest arwawat.

„Ei midagi,“ oli wastus.

„Noh, mul on hea meel seda sinu suust kuulda,“ tähendas president, „sest ma nägin eile öösel õige kummalist und, mille täidaminekut meie ükski ei taha soowida.“

Nüüd palus poeg, et isa oma unenäo neile jutustaks, ja Lincoln teatas:

„Läksin õige hilja woodi ja jäin warsti magama. Siis nägin unes, et mind sügaw waikus piiras, ja kuulsin kaugekajawat nuttu. Siis oli mul, nagu oleksin ma tõusnud ja trepist alla läi-

nud. Igalpool walitses samasugune waikus, aga ikka selgemini kostis nutt ja ahastamine. Ma jõudsin ühe toa ette ja astusin sinna sisse. Minu ees seisis katafalk, millel puhkas üks surnukeha. Igalpool walwurid ja hulk rahwast.

„Kes on surnud?“ küsisin ma ühelt sõdurilt.

„President,“ wastas see, „Ta langes mõrtsuka käe labi.“

Nüüd kuulsin nii waljut nuttu, et ärkasin. Ma ei saanud enam magama jääda ja olin wäga rõhutud meeleolus.“

Kui ta lõpetas, waatasid temale ta naine ja pojake kokkudes otsa, ja laps küsis wiiwitades:

„Ega see unenägu ometi midagi ei tähenda, isa?“

Kindlasti wastas president:

„Ei! Katsume teda unustada, sest ta oli ju ainult unenägu!“

Ometi ei suutnud ta selle unenäo süngest mõjust wabaneda. Igalpool piinas teda tõsine surmapilt, mida ta unes näinud, ja ta kuulis nuttu ja ahastamist, nagu ta seda oli kuulnud unes, igalpool, kus wiibis.

Kui näitleja Booth ta 14. aprillil 1865. aastal maha laskis ja lesele sellest teatust anti, oli selle esimene sõna:

„Tema unenägu — tema unenägu!“

Nende sõnade tähendusest ei saadud esiotsa muidugi aru, hiljem aga jutustati presidendi iseäralikust ennustawast unenäost tihti.

„Entente cordiale.“ Tihti leidub ajalehtedes sõna „Entente cordiale.“ Mis ta tähendab seda teawad aga ainult üksikud.

Tabawa näituse andis kord Bismarck oma tütrele, kui see temalt kord küsis, mis „Entente cordiale“ tähendab.

„Jah, waata,“ ütles Bismarck, „seda pole kerge seletada. Sõnasõnalisest tõlkest tähendab ta „südamlik üksmeel,“ aga ta mõte on pisut teistsugune. Seletan sulle seda ühe näitusega. Sa wiibisid täna hommikul õues, kui ma Neero saatel aiast tulid, ja waatlesid Dianat, kes näris suurt konti, mis temale magusasti näis maitswat. Minu

Neerogi oli seda näinud, hüppas sinna juure ja tahtis konti omale, mida aga Diana ei tahtnud lubada. Tekkis wäike wõitlus, kuni mina juure jõudsin ja mõlemad keppiga eemale kihutasin. Kont jäi õue seisma ja mõlemad koerad seisid nüüd ja silmitsesid seda kaugelt hirmustawalt pilgul. Aga nad kartsid sama palju üksteise kadedust kui minu keppi ja sellepärast hoidsid nad endid kondist tarwilikul kaugusel ning kumbki neist ei julenud seda wõtta. Waata, see ongi diplomaatide keeles „Entente cordiale“

Lapsed. Keegi daam nägi enne jõulu ühe suure kondiitoräri akna taga seis-

mas ühe wäikse waeses riides näljase tütarlapse, kes seal himulikult aknale wäljapandud maiusi silmitses. Daam wõttis lapse käest kinni, wiis ta konditoreisse ja laskis tal seal kõhu täis süüa. Siis läks ta lapsega lähemasse kauplusesse ja ostis külmetawale lapsele sooja rätiku, mütsi ja mitu muud tarwilikku asja.

Laps oli üleõnnelik, ja kui daam temast lahkus, siis waatas laps talle suuril silmil tänulikult otsa ning küsis pelglikult:

„Kas ei ole sa mitte armsa Jumala proua?“

Haldjate tänulikkus.

Kelti rahwajutuke. *)

Ühe üti omanik oli oma kodu kõrwal olewal mäeweerul ainult ühe wäikse osa üles harinud, sinna kartulid maha panna kawatsedes, mis ta siis ka tegi. Selle juures märkas ta oma põllu ligidalt puu otsas warese pesa ning mõtles, see on waja ära häwitada, et warest arw ei suureneks.

Ta ronis puu otsa ja häwitas pesa ära.

Maha tulles märkas ta maas rohelist ringi puu ümber ja selle ringi keskel nägi ta oma suureks rõõmuks ilusa kuldraha.

Järgmisel hommikul samale kohale tulles, leidis ta sealt uue kuldraha. See oli samasugune kui eile. Ja nii kestis see mitu päewa.

Kuid ühel päewal jutustas ta oma õnnest ühele sõbrale ja näitas talle ka kohta, kust ta kuldrahad oli leidnud.

Aga järgmisel hommikul ei olnud seal enam mingisugust kuldraha, ei temale ega ta sõbrale. Ta oli ju haldjate seadustest üle astunud, kuna ta nende helduse teatawaks tegi. Sest haldjad ütlewad ja usuwad, et pahem käsi ei pea teadma, mis parem teeb.

Mõtted.

Andres Silla.

Nõua puhtust, armas wend!
 Armas õde, hoia end!
 Nagu mäe lumetipp,
 olgu puhas sinu lipp,
 sinu ihu, sinu keel,
 kui sa kõnnid eluteel,
 et jääks puhtaks ka su hing,
 kui sind tabab surmaling.

Mis on äraandja palk?—
 Malk!

*

Mis kaotab elu kurwa öö,
 on töö!

*

Ära wäsi walwates —
 mure tuleb halwates.
 Kes ei elus laisalt tuku,
 see ka iialgi ei kuku!

*)Kelti rahwast arwatakse Euroopa ürgrahwaks ja sellepärast on nende rahwajutud inimsoo ajaloo wanematest aegadest pärit. Nüüd on Kelti rahwa järeltulijaid leida ainult weel Iirimaa, eriti Cornwallis, kus siis ka nende jutud on üles kirjutatud.

Speäralif tingimus.

Saſja kirjaniku S. Courths-Mahler'i romaan.

3

„Toon teile häid sõnumid, mu daamid,“ ütles wana herra peale teretamist ja hõõrus nina.

Ewa Marie waatas talle uudishimuliselt näkku.

„Tele rääkisite herra von Leydeniga meie maja müümise suhtes?“

„Ostas ta meie maja, armas herra advokaat?“ uuris wana daam ahnelt.

Beckmann pööras ennast noore neiu poole.

„Maja võite nii pea kui tahate ära müüa, ja kõige parematel tingimistel. Herra von Leyden pakub isegi wiistuhat marka rohkem.“

Ewa Marie kargas püsti. Ta nagu oli kahwatam kui harilikult.

„Meid wiistuhat marka ei võta meie vastu,“ ütles ta kindlalt ja tõrjuwalt.

„Aga Ewa Marie, küll oled sa rumal! Miks ei peaks meie seda vastu võtma?“ hüüdis proua Dellus pahaselt.

„Sellegipärast, et herra von Leyden meile sellega ära tasuda tahab oma siinwiibimist, ema. Ja nii waesed ei ole meie veel siiski mitte, et seda tarwitame.“

„Kindlasti ei olnud see nii mõeldud, preili Dellus,“ kaisus Beckmann wähele rääkida.

Ewa Marie finisilmad wälkusid tigidalt.

„Herra advokaat, mitte milgi tingimisel ei võta ma seda pakumist vastu. Teie ise hindasite meie maja inspektor Schewefingiga ja määrasite hinna kolmekümnemeie tuhande peale kindlaks. Selle ajaga et ole maja wäärtus tõusnud. Tähendab, herra von Leyden pakub meile wiistuhat marka kingituseks, mida meie tagasi peame tõrjuma.“

„Ei tule mulle meeldegi, Ewa Marie! Siin on ka minul mõni sõna ütelda. Meie seisukorras ei ole sugugi waja ennast nii uhkelt teha, ära ole ometi narr, Ewa! Herra advokaat — ärge pange mu tütre sõnu tähele, see on ju kõik rumalus, mis ta räägib. Herra von Leyden teab muidugi paremini, mis ta meie maja eest pakkuda võib, ilma et enesele kahju teeks.“

Beckmann hõõrus ärritatult oma nina ja waatas kohmetanult ühest daamilt teise.

Ewa Marie ajas ennast sirgels.

„Nendel tingimistel ei anna ma oma nõusolekut maja müümiseks,“ ütles ta kindlasti.

Proua Dellus hakkas häbaldama.

„Armas Jumal, küll on selle narri inimesega risti! Istume kaelani muredes, ja jonnid läbi saavad nad veel suurendatud. Oled mõistusetu olemus, Ewa Marie! Ah, herra advokaat, rääkige ise temaga, palun Teid!“

Ewa Marie oſaſeine kiskus wõlti.

„Ema, palun Sind, ära alanda meid sarnaste kõnedega. Kas ja tõesti aru ei saa, milline alandus selles pakumises peitub?“

„Ei, ma saan ainult aru, et sa mind wiieft tuhandest margast ilma tahad jätta. Sinule on see muidugi ütskõik, sest raha saan ainult mina. Ma ei laſe enesele aga mitte midagi ette kirjutada. Maja müün ma ütskõnda, muidu ei ole meil millegiſt elada.“

Noor neiu waatas emale kindlalt silmi. Siis ütles ta rahulikult ja külmalt:

„Hüwa, tee, kuidas tahad. Kui sa selle pakumise vastu võttad, nõuan ma sinult poole hinda, kui mitte, jääb raha täielikult sinu tarwitada.“

Nende sõnadega jättis ta Beckmanniga jumalaga, kes ta kae aukartusega oma huulte vastu surus.

„Jää ometi ſiia, Ewa Marie! Hea, täidan ſu tahtmise. Mis suudan ka ma wana, waene inimene ſu jonnid vastu teha! Herra advokaat, teie kuulſite ju ise, et ma pakumist vastu ei tohi võtta.“

Beckmann kummardas ja ütles ſiis Ewa Mariele:

„Armuline, armas preili, herra von Leyden ſaab wõga kurwastama, kui kuuleb, et ta heatahtline ettepanek teid haawanud. See ei olnud tõesti ta tahtmine.“

Noore neiu nägu oli jälle rahulik ja sõbralik.

„Uusun seda, herra Beckmann. Ma ei ole herra von Leydeni peale sugugi pahane, ehk ma ta ettepanekut küll wasta võtta ei wõi. Ütelge, et teda täname, et ta meie maja ära ostas. Ja kui ta ennast tõesti meie wõlgnikuleks peab, ſiis lubagu meil ſiln elada, kuni ema enesele korteri ja mina koha leidnud.“

„Selle üle olen juba herra von Leydeniga rääkinud. Maja jääb teie tarwitada, nii kaua kui ise soovite.“

„Sooban, et ſee kaua keſtima ei ſaa.“

„Raha maja eest võite igal ajal kätte ſaada, mu daamid.“

„Wahest oleſite nii hea ja aitafite ema nõuandega raha suhtes.“

"Ah ja, armas herra Beckmann, teie teate muldugi seda asja paremini, kui mina," ütles proua Delius magushapu naeratusega.

Arwokaat ja proua Delius jätkwad äriasju harutama, kuna Ewa Marie oma tuppä jooksis, et koha otsimise kuulutust kirjutada, mida ta isiklikult jaamaesisele postkasti wiis.

Armin nägi teda oma aknast tagastitulekul. Ta nägu oli kurb ja tõsine.

* * *

Kui Beckmann pärast poole Arminile maja ostmisest ja rohkempakkumise mõjust jutustas, tõusis nooremehe peale hele puna. Kas ei olnud ta küllalt õrnatundeline olnud? Kouase järelemõtlemise järele pidi ta seda enesele tunnistama ja tundis selle üle südamewalu. Kuid Ewa Mariet austas ta nüüd veel enam, kui enne. Heameelega oleks ta isiklikult oma mea andeks palunud. Ta lootis teda aias näha. Siis kawatseis ta ka oma süü heaks teha.

Kui õhtupoolel proua Delius ta juure tuli, et teda sõnarikkalt tänada, palus Armin tungiwalt, peaaegu erutatult, tütrele ütelda, et tal wäga kahju, et teda kogemata on haawanud.

Proua Delius ei julenud tütre üle pahan-dada. Oma kawalusega märkas ta kohe, et Leyden Ewa Mariest huwitatud. Ta oli testamendi määrusest kuulnud, ja et herra von Leyden veel poisimees oli, teadis ta ka. Miltiselt hakkas ta aru saama. Miks ei wõinud Ewa Marie Burgwerbeni loost omaniku prouaks saada? Kuid Ewa Marie oli isemeelne tütarlaps, kes wõõrale mõjule ei allunud. Wahesti ehl aitab siin ainult juhus.

Kui ta õhtul wäikeses saloonis istus, ei jõudnud ta tütrele herra von Leydenit ära liita. Ta andis ka teada, et see warsti naise wõtma peab.

Ewa Marie ei pannud seda sugugi tähele. Leyden ei näidanud teda sugugi huwitawat.

Uga see näis ainult nii. Ta mõtles rohkem kui waja nooremehe peale ja see meeldis talle ülihästi. Sellepärast oligi ta ennast nii haawatuna tunnud, kui see neile armuandi pakkus. Omas südamets katjus ta teda siiski wabandada.

Järgmisel päewal ilmus inspektor Scheweking professori maija. Pojast kohas ta Ewa Mariet ja teretas teda karmilt, kuid südamlikult. Ka rääkis ta neluga mõned sõnad. Niipea aga, kui ta proua Delius läwale ilmus, tegi ta tigeida näo ja koputas energiliselt uksle, mille taga Armin von Leyden elas.

Armin ootas põnewusega Schewekingi. Ta waatas wanamehele uuriwalt näkku.

See oli laiade õlgadega ja kelmise kaswuga mees. Hallid juuksed ümbritsesid ta bronts-wärwi nägu, mis isemeelusest ja kindlusest rääkis. Ta selgete filmade üle kaswasiid pikad saksis kulnud, pill oli aga heasüdamlik ja hele.

Arminile meeldis see mees. Ka Scheweking oli oma uut herrat terawalt filmitsenud. Ka tema mõstis, et noormees heasüdamline, kuid kindla iseloomuga oli. Ja kui Armin talle naeratades käe ulatas, surus ta seda tugewasti.

"Wõtte istet, herra inspektor! Ja teie, õde Anna, wõtte rahulikult jalutama minna."

Kuna õde aeglase't toast lahkus, filmitses Scheweking tähepanelikult tuba. Siis, kui ta Arminiga üksi jäi, ütles ta:

"Beatsin teile küll ühe kaastundmuse kõne pidama, kuid ei mõista. Et teie murtud jalaga siin lamama peate, sellest on mul iseenesest mõista kahju. Rõõmustan, et midagi hullemat ei juhtunud. Ja nüüd tahtsin küsida, kas teil minu jaoks kästusid ei ole."

Armin naeratas mehe kõnewiisi üle.

"Ei, kästusid mul küll ei ole. Teie ise teate ju kõik paremini kui mina. Unnan teile täielise wabaduse talitamiseks."

"Õm — na ja — see on üsna mõnus. Uga ettewaatlik ei näi teie olewat," wastas Scheweking kuiwalt.

"Millest teada järeldate?"

"Sellest, et mulle nii kergelt oma täielise usalduse kingite."

See kõlas tõsiselt ja etteheitwalt. Arminile tegi see nalja.

"Armas herra inspektor, ma ei ole sugugi nii kergemeelne, kui armate. Esiteks, mis jääbki mulle muud üle, kui teid usaldada? Ja siis — tunnen juba ammu teie iseloomu."

Scheweking waatles Armini uuriwalt pilgul.

"Nii? Kelle läbi siis?"

"Esiteks mu pilgu läbi. Teie wälimus ütleb, et aus mees olete."

"Õm — na ja —! Nii mõnigi näru näeb aus wäija."

"Siis on teil üks soowitaja. Teie surnud herra on mulle teist palju head ja usalduswäärilist kirjutanud."

Scheweking silitas oma habet. Ta filmad hiilgasid.

"See on juba midagi teist. Mis herra von Leyden teile minust kirjutanud, seda wõite julgesti uskuda. Mu wana herra — Jumal olgu ta hingele armuline, tundis inimest liig hästi ja palju häid ei olnud ta omas elus mitte kohanud. Mis tema teile ütelnud — on tõsi. Ja kui ta mind kiitnud, siis usun ma ise, et seda ära olen teeninud!"

Ja ta raputas veel kord Armini kätt.

„Olete juba kaua Burgwerbenis, herra inspektor?“

„Kuhjaga katkümme aastat.“

„Kas tahate olla mulle õpetajaks? Teie teate ju, et ma põllupidamist ei tunne.“

„Tean, tean. Kuid minust peab ära olenema, et tubliks põllumeheks saate. Ülepea, kui teie aga Burgwerbeni tundma õpite, siis hakate teda iseeneft armastama. See on jumalik mõis — ta oli ju ka ainuke rõõm wana herra elus. Kui teie ta aga hulla lasete minna, siis, tont wõlaks, oleks see suur patt.“

„Seda ei tee ma kindlasti mitte. Niipalju, kui mina teha suudan, teen ta heaks. Olen rõõmus, et töötada wõin.“

„Hea, wäga hea. Kui rõõmuga tööd tehakse, siis õnnestub ta hästi. Hea on ka, et üks noor jõud tüüri juure asub. Tunnen nii mõnigi kord wanadust kontides. Kuni tubliks põllumeheks saate, jeni jätkub mul küll veel jõudu, siis aga, kui Jumal tahab, wõin oma eluaja töö rahulikult teie kätte ualadada.“

„Loodan seda. Usun, et üksteisega hästi läbi saame.“

„Kui teie awalikku ja ausat sõna ka pahaks ei pane, siis muidugi. Meelitada ja kassilüüri teha ei ole ma ialgi suutnud.“

„Ei olegi waja, armas herra inspektor. Meest sõnast, hõrga sarwest. Ja kuigi ma wabest alguses rumalusi teen — olge karm, ma ei pane vahaks.“

„Noh, siis on ju kõil korras. Millal tulete lossi?“

„Seda ma ei tea. Milpea, kui arst lubab. Pean juba ta sõna kuulma, et jalg tõweraks ei jää, ja plinlik on mul ka veel kauemini daamijääd tülitada.“

Schemeking waatas tigevalt ukse poole.

„Hoidke sellest wanaidest eemale, herra. See on saatan tje.“

Leyden pidi wastu tahtmist naerma.

„Olete naisepõlgaja, nagu mulle räägiti?“

Inspektor tegi põlgliku näo.

„Ei pea neist suuremat lugu. Mu herra ja mina saime wäga hästi „ilma“ läbi.“

„Teie ei ole ialgi abielus olnud?“

Schemeking tundis ennast haawatuna.

„Hoidku mind Jumal selle eest!“ hüüdis ta. Siis jalkas ta: „See wanaeit siin majas on offerohi sõna täielises mõtes. Kõil wale, juuksed, hambad ja süda. Ja näol on tal naelade wiiji jahu. Kui wõimalik, lähesin taft ifka kangelst mööda. Tal on ka surnud mees hinge peal. Ja preilli Gwa Marie peab seda rahulikult pealt nägema! See waene laps! Noh, õnneks olete maja ära ostnud, nagu Beckmann

mulle eile ütles, nüüd wõib ta waenele ükskord minema minna ema juureft. Mind wihastab ainult see, et ta selle nõiale kõif raha lõugade wähele wõstak.“

Armin waatas inspektorile küsialt otsa.

„Teie ei näi Gwa Mariet sugugi nit põlgawat, kui kõifi muid naisi?“

Schemeking silitas oma laia kãega ärritatult juuksed.

„Teda? Teate, herra von Leyden, minu arwates on ainult kaks naist, teda inimesteks lugeda wõib. Need on mamsell Wunderlich ülewal lossis ja see noor preili siin majas. Oma tahetümne ühe aasta peale waatamata — müts maha ta ees! Need kaks on erandid, muidu wõiwad nad kõif põrgu sõita.“

„Kuid mis saab nüüd, kui Burgwerbeni noor lossiproua elama asub? Olete muidugi testamendi määrust kuulnud, mis mu eelkäija mulle tingimuseks trinud?“

„Hm — nä ja! Olen kuulnud,“ ütles Schemeking mureliku näoga. Ja waatas siis uuriwalt Arminile silmi.

„Teate, mis usun?“ küfis ta.

„Mis siis?“

„Usun, et mu wanaherra tookord ei olnud enam selge mõistusega. Haigus o'i ta mõistuse peale mõjunud. See ei sobi ju mitte põrmugi ta terve eluga. Ta ei sallinud ühtki naist, nit palju kui mina mäletan, oma läheduses. Ja nüüd nõuab ta seda tellt. Ei see lähe sugugi.“

„Mina pean aga siiski määrusele alluma ja nii on aasta pärast Burgwerbenis noor lossiproua.“

Schemeking jügas pead ja tegi tigevalt grimasse.

„Hm — na ja — siis ei saamibagi parata. Siis peate haput õuna hammustama.“

Wähese waikimise järele ütles Armin:

„Kui ma ometi nüüd kõhe ühe noore neiu leiaksin, neiu, kes wanaesse lossi oleks kui loodud.“

Schemeking ohkas ja wahtis mõteldes oma ette.

„Jah, see on tõft. Naist on iimas palju — kuid kõif nad ei ole midagi wäärt.“

Leyden waatas wanamehele naeratades näkku. Wallatus helkis ta silmis

„Hm — olemas on kaks erandit, nagu ütlesite. Mamsell Wunderlich, kes minu jaoks juba natuke wana, ja see noor daam siin majas. Kuidas oleks, kui ta enesele naiseks kofkfin?“

Schemeking kargas üllatatult püsti.

„Muidugi — Gwa Marie! Ta on kõhane — selle peale ma ei mõtelnudki! Kuid ei — see ei lähe ometi mitte.“

Ja ta praegu hilgaw nägu muutus tõsiseks. „Miks see siis ei lähe?“ küsis Armin naeratades.

„Aga, herra, mõtelge ometi, see wanamoor, see wanamoor, herra! Kui ta Burgwerbent lossi tuleks, siis paneksin ma koha plehku. Ja mu õnnis herra pööraks ennast veel hauas ümber.“

„Nii siis ei tule sest midagi wälja,“ ütles Armin naerdes.

Scheweking näis järele mõtlewat. Natuke aja pärast ajas ta ennast sirgu ja läi käega wastu lauda.

„Kuid see läheb siiski Wanaelt ei tohi kaasa tulla. Meie saadame ta kufagile, kas Berliini wõi mujale. Seal jookseb sarnaseid wärwituid naist juba küllalt ringi. Muidugi, herra, wanaeide saadame lihtsalt minema.“

„Kas ta on aga sellega nõus ja kas preili Ewa Marie lubab oma ema ära saata?“

„Ema — see ja ema! Oh ei! Ewa Marie on õnnelik, kui teda enam ei näe. Ta ei suuda talle iialgi andeks anda, kuidas ta profesõriga ümber käis. Noh, ja wanaeit peab olema nõus. Seda peame juba enne kirjalisult ära tegema, et kindlam oleks. Ja kui talle raha lubate, läheb ta ka. Aga mitte palju lubada, sest sel jookseb raha näppude wahelt, kui wesi läbi jõela.“

Armin waatas mõttesse wajunult aknast wälja. Praegu läks Ewa Marie mööda, tõsise näo ja rinnale wajunud peaga.

Mõlemad mehed waatasid talle järele ja siis üksteise otja.

„Nus ja terwe on ta ka, mitte üks neist nukkudest, kes juba puhumiseft ümber kukuwad,“ ütles Scheweking oma mõtteid katkestades.

Armin noogutas ainult pead. Ta oli peaaegu kindel, et Ewa Marie Delius ta naiseks saab. — — —

Kui inspektor Scheweking lahkus, ütles Leyden, tal lätt pigistades:

„Tulge mind wahel waatama, armas inspektor! Mind piinab igamus.“

„Katsun seda, herra. Nüüd on palju tööd põllul ja majapidamises. Aga kui wähegi wõimalik, tulen kohe.“

„Nus, saab mind rõõmustama. Aga naisewõtmise üle mõtlen weel lord järele. Seda on waja.“

„Muidugi, muidugi! Ja põhjalikult, herra; naisewõtmine et ole hobuse ostmine. Arge unustage seda. Zumalaga siis ja nägemiseni!“

* * *

Mõned päewad hiljem, kui päike parajasti looja minema hakkas, läks Arminil wiimaks

lorda Ewa Marielt andeks paluda. Neiu läks juhustikuli akna ligidalt mööda. Armin hüüdis teda.

„Armuline preili, üks filmapilt!“

Ewa Marie pööras nooremehe poole oma näo ja teretas sõbralikult.

„Kuidas käib Teie käsi, herca von Leyden?“

Armin waatas neiuale paludes filmi.

„Tänan teid, armuline preili. Peale igamuse piinab mind weel mõte, et teid oma teguwisiga olen haawanud.“

Ewa Marie punastas.

„Palun, ärge rääkige enam sellest.“

„Siiski. Tunnen sügawat walu, et armas-tuswäärilisele aitajale olen sünnitandpahameelt. Ei tahtnud teid tõesti mitte haawata.“

„Ei, teie tahtsite sel kombel siin ainult meie waewa ära tasuda,“ ütles neiu lähidalt, ja surus huuled kõwasti kokku.

„Palun, mitte nii libedalt. Armas armuline preili, palun südamest, andke andeks.“

Armini kohmetus ja kurbus riisusid neult kind use.

„Dean, et teie seda pahasti ei mõtelnud, ja annan talle heameelega andeks.“

„Andke mulle oma käsi selle peale.“

Ewa Marie ulatas naeratades käe. Armin tõmbas selle oma huultele. Kuid enne, kui ta edasi sai rääkida, oli neiu kadunud.

Järgmisel hommikul lastis ta diiwani juba warafult akna juure nihutada.

Ewa Marie kahtis wäljas juba roosid. Armin waatles teda naeratades. See oli ilus pilt, kuidas see nooruswärske, sihwatas neiu hoolikalt lillede keskel talitas.

Ode Anna oli Arminilt juba teise päewa õhtul luba linna sõitmiseks saanud. Ta läks hommikul wara teele, et olla lõunaks tagasi. Kui õde läbi ala sammus, küsis Ewa Marie haige terwise järele. Ode näitas naeratades akna peale.

„Herra von Leydeni terwis on hea. Lähen linna ja arwan, et teda mureta üfti jätta wõin.“

Kui õde minema läks, waatas Ewa Marie Armini poole ja noogutas naeratades peaga. Ja kui ta roose lastes aknale lähenes, hüüdis nooremeks:

„Olete juba hommikul wara nii hoolikalt ametis, armuline preili!“

Neiu katkestas töö ja waatas Armini poole.

„Lilled wajawad hoolt, ja meie tüdrutul on nendetagi palju tööd.“

„Selle juures olen mina süüdi?“

„D ei!“ hüüdis Ewa Marie tõrjuwalt, „mitte sugugi. Ode Anna ei jätta meile ühtki tööd.“

„Aga ma olen teilt teie mugawa elutoa rööminud. Beate minu pärast wististi tiisiluses elama.“

„Ra jeda mitte. Sumel oleme suuremalt jaolt atas. Palun, ärge muresege selle cest.“

„Uusun, et minu peale siiski natukene pahane olete, et teie kodust elu segan.“

Ewa Marie waatas talle tõsiselt silmi. „Mispärast peaksin ma jeda olema? Teie ei ole ju õnnetuse juures süüdi.“

„Seda küll mitte. Aga ma otsisin senini asjata põhjust, miks teie, sest ajast saadik, kus mulle nii armuliku abi andsite, minuga enam üht sõna ei ole rääkinud. Nägin teid nii tihti mu aknast mööda minewat. Teie ei rääkinud ialgi minuga, ei teretanud isegi mind.“

Ewa Marie naeris tasakesi. See kõlas nii ilusana, see naer.

„Sellepärast, et ma teid ei näinud, ülepea ei arwanud, et olete akna juures.“

„Ja mina oleksin nii mõnigiord heameelega teiega rääkinud. Teie ei tea, kuidas mind igawes piinab.“

„Kas siis öde Anna ei mõista aega wiita?“

„Armas Sumal! See hea daam istub ja magab, kui ma ta abi ei tarwita. Ma ei sega ta rahu. Need waeused olemused peawad nii tihti teiste eest walwama. Aga tõesti, teie teeksite suure heateo, kui minuga mõnigiord juttu ajaksite.“

Nõiduslik, felm naeratus ilmus nelu näole.

„Si tohti ialgi juhust tarwitamata jätta heateo tegemiseks. Kui teil tõesti igaw on, siis hüüde mind. Olen suuremalt jaolt atas.“

„Tuhat tänu teie lahkuje eest. Uusun, et warsti kahelsete, et mulle selleks luba andsite.“

„Teie ei tohti wiisakuseta olla,“ naljatas neiu.

„Si wõi lubada.“

Ewa Marie talitas jälle hoolikalt lillede keskel.

„Teil on imeilusad roosid atas,“ ütles Armin imestades.

Ewa Marie silmad läksid niiskeks.

„Neid on weel isa istutanud ja kaswatanud. Ta armastab nii väga lille. See on ta armas pärandus minule.“

„Ja ometi tahate majast ja alast lahkuda?“ Neiu waatas kurwalt enese ümber.

„Tahan? — O ei! Aga peame, herra von Leyden.“

„On see tõesti teie kindel tahtmine, enesele kohta otsida? Uute, et see kerge on?“

Ewa Marie raputas pead ja ohkas:

„Ei, kerge ei ole see tõesti mitte. Aga see peab nii olema, ja sellepärast lähen ju'gelt oma saatusele wist. Mõnigiord isegi röömustan, et oma jõudu ära kasutada wõin.“

„Aga mitte alati?“

„Ei. Aga räägime millegist muust. See kõneaine ei ole teile wististi huwitaw.“

Armin waatas neiuile isekrallise pilguga näkku.

„Wõib olla, et siiski.“

„Neiu tõstis tõrjubes kää.“

„Armastate teie lilleid?“ küsis ta leisti juttu tehes.

„Jah, väga. Pealegi weel roose,“ wastas Armini natuke segaselt. Ta sai aru, et neiu see jutt piina sünnitas ja ei tahtnud talle enam walu teha.

Ewa Marie lõikas ruttu mõned ilusad roosid, sidus nad kofku ja ulatas naeratades Arminile.

„Wõtte, et nende lõhn teid röömustaks. Loon teile ka kofje waasi, et nad kauemini wärsked seisaksid.“

Ja enne, kui Armin tänada sai, oli nelu majasse kadunud. Mõttesse wajuks hingas ta sügawalt magusat roosilõhna.

„Demaga saats elu wististi olema rahulik ja mugaw,“ mõtles Armin ja katsus enesele oma tulewast elu heledates wärwides ette kujutada. Aga seal terkis ta waimulima ette üks magus, meelt riisuwalt ilus naisepea, mis punatas kuldsetest juuksest ümbritsetud, ja ta's näfineiu filma naerid talle meelitades ja kuumalt wastu. Ta süda kiskus igatsusest Aleksandra Wendhomeni järele kofku. Ta ei juutnud teda unustada, walust ja kaotuse üle wõita saada, ehk ta jeda küll petnud. Ja nende tunnetega südamas pidi ta teist kosima?—

Kui Ewa Marie tagasi tuli, ehmatas ta oma mõtetest. Neiu korraldas osawate kätega roose, ilma et o'leks sõna rääkinud. Armin waatas pealt.

Milijed ilusad sihwakad läed tal olid! Selle üle tundis ta röömu ja sundis oma mõteted teisele.

„Kas olete loss Burgwerbenis olnud, armuline preili?“

Ewa Marie raputas naeratades pead.

„Ei. Uusun, et nii kaua, kui wanaherra von Leyden lossis elas, ükski naine sinna ei pääsnud.“

„Aga teie tundsite ju herra von Leydeni?“

„Ja — see tähendab, olen teda nii mitugiord oma jalutuskäikudel kohanud. Mõnigiord ütles ta mulle isegi „Dere.“ Aga mõntford ei pannud ta mind tähelegi. Siis oli ta weel tõsisem, kui muudu.“

„Siis kartsite teda wististi?“

Ewa Marie waatas küsijale oma ausate, lahete silmadega tõsijelt otsa.

„Kartnud? Ei. Aga kahju oli mul te-
maft, waesekesest. Ta oli nii õnnetu, waata-
mata oma rikkuse peale.“

„Kust teate seda, et ta õnnetu oli?“

„Seda ütles mulle mu süda. Ta nägi nii
farm wälja, ja ainult õnnetus ja halbawid ko-
gemused teewad inimese farmiks. Umbruskon-
nas põlata teda ta nähte põlgamise pärast.
Inimesed on tihti mõtlemata. Olen kindel, et
üks naine ta elu oli ära rikkunud. On ole-
mas naist, sarnaseid naist.“

„See on haruldane elutarkus, pealegi veel
teie juust. Kust mõistite need kogemused?“

Neiu waatas maja poole. Ta tahtis mi-
dagi wastata, kuid surus huuled punastades
kõhu.

„Kas tunnete juba lossi?“ küsis ta teist
juttu tehes.

Armin mõistis, mis Ewa Mariele see ju-
tuaine piinlik oli ja wastas ruttu:

„Ei, ma ei ole ilalgi seal käinud.“

„Seal on wististi imeilus, misjagune ju-
malik wäljawaade peab seal olema. Teie rõõ-
mustate wististi wäga, et kõik see ilu teile kuu-
lub.“

„Jah, pealegi ei ole ma külluses üles kas-
wanud. See pärandus tuli mulle täitja oo-
tamatul. Põhjusiks oli siin üks mu poisipõl-
wene üleannetus.“

Ewa Marie waatas talle naeratama küsi-
musega näkku.

„Nimelt olin ma herra von Leydeni wastu,
kui teda esimene ja wiimane lord nägin, wäga
wiisakuseto.“

„Ah ja — nüüd ma tean. Inspektor Sche-
weking kaebas lord, kui halbwas tujus oli, mu
isale oma herra sugulaste ü e. „Kui nad ai-
nult teaks, et nad asjata kõhuli roomawad,
siis annaks nad warsti jalgadele tuld. Mu
herra on omale juba pärija walinud, kes ei
kummarda ta ees, waid sirgelt ja kindlalt läbi
elu sammub. Ja selle eest ütlen Jumalale tänu,
sest nendega, kes seal ülewal mu herra ümber
libitsemad, ei tahj ma tegemist teha, parem lä-
hen Burgwerbenist minema.“ Nii rääkis ta mu
isale.

Armin pidi naeratama, kui ta enesele mõ-
tetes Schewekingi ette kujutas.

„Olete Schewekingiga sõbralikus wahelor-
ras, armuline preiii?“

Ewa Marie tegi kelmikalt tõrjuma litgutuse.

„Kui ta seda kuuleks, et teda ühe naisole-
wuse sõpruses kahjustataks!“ Siis jätkas ta
tõsiselt: „Ta ei ole pealegi nii tufane ja tige,
kui näib, ja ma ei karda teda põrmugi.“

„Teie ei tarwitse ka seda, ta peab teist
suurt lugu, seda ütles ta mulle ise.“

Ewa Marie punastas.

„Selle peale mõib uhke olla. Ta on sõp-
ruseft mu isa wastu ka osa minule jätnud.“

„Mõib olla. Igatahes rääkis ta heamee-
lega teist.“

Ewa Marie ei saanud wastata, kui ta wõj-
rasema majast wälja astus ja teda hüüdis.
Kui ta tüdart Leydeni afna all märkas, astus
ta magusa naeratusega ta juure.

„Ah, ja ajad mele armsa wõdraga jutu,
laps? Jää aga rahulikult sita, tahtsin ainult
näha, kus oled. Oled ja lastmisega juba wal-
mis? Muidu mõiks kind Minna aidata.“

Leyden nägi, et Ewa Marie nägu tõsiselt
oli muutunud, nii pea kui ta ema ilmus. Kor-
raga oli ta teine.

„Ei, seda ei ole waja, olen kobe walmis,
ütles neiu rahulikult ja jätkas oma tööd.“

Proua Delius jäi Armini juure seisma ja
nägi roosikid waastis.

„See armas laps on teile roose toonud,
et teid rõõmustada! Mõite uhke olla, herra
von Leyden Ewa Marie on kiiski lilledega, mis
ta isa kaswatanud. Minule ei too ta ilalgi,
mu palwe peale waatamata, ühki mu tupp.“

Ewa Marie oli seda kuulnud. Ta nägu
läks tulipunaseks.

„Sa mõid neid ka siin wäljas aias imes-
tada. Herra von Leydenil puudub aga see wõi-
malus.“

„Ja, ja, laps, ütlesin seda ainult niisama.
See ei olnud etteheide.“

Proua Delius rääkis veel kaua Arminiga.
Rõige parem oleks see afna sulgunud, surus
siis ennast wäsinult leentooli tagasi ja wastas
ainult mõned sõnad. Seal juures silmitses ta
Ewa Mariet, kes kortsus kulmul oma töö lõpe-
tas.

* * *

Sellest hommitust peale said noored ini-
mesed tihti kokku. Armin kasutas Ewa Marie
luba, teda hüüda, kui teda igawus piinas. Ta
andis öde Annale tihti puhkeaga. Et talle
piinlik o'i, et noor preili wäljas afna all seisma
pidi, kuna ta diiwanil lamas, palus ta Ewa
Mariet, ka enesele tooli tuua, mis neiu ka tegi.

Nüüd istusid nad tihti koos ja wahetasid
oma mõtteid. Armin lasti enesele neiu huwi-
tawat umbruskonnast jutustada ja rääkis talle
ise Berliini seltskonnast. Need jutujamised lä-
hendasid neid üksteisele. Armin rääkis neiu
oma wanematest, oma sõbrast Hans von Nir-
pachist, ja Ewa Marie jutustas oma isast, ta
suureft südame headuseft ja warajast surmast.

Need jutujamised saidwad mõlemi'e arm-
saks, ja kui lord wihma sadas ja Ewa Marie

majasse jääma pidi, siis katkes Armini kannatus. Ta tundis noore neiu vastu südamlikku, sooja sõprustunnet ja mõte, et Ewa Marie talle kõige kohasem naine oleks, hakkas ikka rohkem juuri lööma.

Ja Ewa Marie? Ta ei mõelnud oma tunnete üle Armini vastu järele ja katsus neid enesest eemale tõrjuda. Et teda ennetundmata rõõmutundmus valdas, kui ta nooremehele näkku waatas, seda ei saanud ta salata. Ja et kõik, mis Armin rääkis, talle wäärtuslikena näis, ja et ta rõõmu tundis, kui noormees teda hüüdis, millest tuli see? Sigemal ajal läheb Seyden oma loosi ja tema, Ewa Marie, laia maailma, kuhugile, kus teda tarwitatakse. Siis oli kõik möödas. Ta ei tahtnud ilmaaegsele mõtetega seda natulest õnne tumestada, mis saatus talle sülle wisanud.

Proua professor Delius ei seganud noori inimesi enam. Aga ta walwas teraselt nende järele ja hakkas juba õhulokse ehitama. Kui Seyden tõesti Ewa Marie kosis, siis ei pruukinud ka tal oma tulewiku eest muretseda. Seyden o'i rikas. Kui osawalt talitada, siis wõis temalt palju raha saada. Bossi elama minna ei tuleks tal siis pähegi. Ewa Marie ei meeldinud talle. Kindlasti oleks ta rõõmus, kui emast lahti saab. Siis wotaks teda siiski weel kuldjed wabaduse- ja rikkusepäewad. Jah — kui see juba kord nii kaugel oleks! Darl daam ei aimanudki, kui wäga ta lootused ja plaanid Seydeni omadega sobisid.

Ühel õhtupoolikul istus Ewa Marie jõe Armini akna all. Nad olid juba tüli aega jutu ajanud ja olid nüüd mõlemad mõttes.

Seyden waatas unistades noort neidu, kes kepikesega, mida ta rooside sibumise juures tarwitas, tähtsib liiwale kirjutas. See oli armas pilt. Ta süda jäi alati rahulikult, kui ta seda armast nagu nägi. Walu Aleksandra Wendhowni pärast kadus, nii kaua kui Ewa Marie ta läheduses wiibis. Nüüd oli ta kindlale otsusele jõudnud, et neiu ta naiseks saab. Ta ise loom kindlustas rahuliku ja harmoonilise tulewiku. Ka Ewa Marie näis teda armastawat. Hialgi ei tohtinud ta teada saada, et Armini terve süda talle ei kuulu. Ta tahtis teda austada ja hellitada, nagu hellitatakse armastatud naist. See ei oleks ka kuigi raske, armastatuswääriline ja sõbralik ta vastu olla. Armin ei tahtnud kauem enam kahelda. Miks pidi ta ka neiu kauemini oma tulewiku eest muretseda lastma? Ta nägi tihhilugu, kuidas Ewa Marie wanale kirjakandjale rahutult ja kartlikult vastu läks, lootes mõnd kirja koha suhtes.

Järgmisel sobival juhtumisel küsib ta neiu, kas ta ta naiseks tahab saada. —

Ewa Marie joonistas ikka weel. Armin tõstis pea ja katsus lugeda, mis nelu kirjutanud.

„Mis mõistatuslikke tähti maalite teie liiwale, armuline preili,“ küsis ta naeratades.

„Mitte midagi mõistatusliku. Minult oma nime,“ ütles Ewa Marie naeratades.

„On õige! Nüüd näen ma isegi. „Ewa Marie.“ Ja teie ütlete, et see mõistatuslik ei ole?“

Muidugi mitte.“

„Maitseasi. Ewa Marie — isäraline koflu-sead. Ewa, esimene naine, inimsoo emo, ja Maria, õnnistatud lunastaja ema. Wana ja uue testamendi naine. Tõesti, see on küllalt mõistatuslik, sest iga naine on mõistatus ja teie nimi peidab enesest kõik, mis naise nime kannab.“

Ewa Marie naeris südamlikult ja toetas pea käte wahel.

„Arge mulle mu nime eest hirmu tehke, ei ole italgil ta üle järele mõelnud. Siis on teie oma juba palju humitawam, sest ta ei sobi teiega põrmugi.“

„Palun ütlege — miks?“

„Armin on jaks nimi. Kuid teie näete oma tumedate juustega, mustade silmadega ja pruuni näoga ennem kui lõunamaalane wälja.“

„Sellepeale waatamata olen ma jakslane. Ja siis, palun, minu suurus ja õlade laius, seda ei leia teie lõunamaalaste juures.“

„Kahjuks ei olnud mul weel juhust, teid käimas näha. Nii ei wõi ma teie pikkuse üle otsustada.“

„Sgatahes, sellepeale ma ei mõelnud. Kuid olen kindel, et teist pea jagu pikem olen, ehkki teie wäikse karguwa ei ole. Nii palun siis mind jakslasteks tunnustada.“

„Süwa, niipea kui teie pikkuse üle otsusele olen jõudnud,“ narris neiu.

„Soodetawasti ei kesta see enam kaua. On kole, rahulikult viituda, kui enese täiesti terve tunneb olewat. O guse pärast ei ole ma ju haige.“

„Jah, õiguse pärast. Kuid weel natukene kannatust, ka sellest saab wiimaks wõitu.“

„Milline õnn, et teie siin olete, armuline preili, muidu oleks ma juba ammu oma terwel jalal minema jooksnud.“

Neiu naeris. Pealeselle tõusis ta koha üles.

„Jätan teid nüüd saatuse hooleks. Siit näen kirjakandjat tulewat ja loodan, et ta mulle wiimaks ometi teatust toob, ja teiseks lähen oma tööle.“

„Aga teie tulete ju täna weel kord siia?“

„Wõimalik, et õhtul, wõidewikus. Seni nägemiseni.“

Ta nolutas sõbralikult pead ja läks. Armin maatas talle järele. Kirjakandja andis neiuale tõesti kirja, millega ta ruttu majasse kadus.

Armin jäi oma mõtetega üksi.

* * *

Ewa Marie oli kirjaga oma tuppä rutanud. See oli tõesti üks koha pakkumine. Proua von Soltenuu küsis, kas ta ei tahaks tema mõlemid nooremaid lapsi koolitöödes aidata ja ka majapidamises talle abiks olla. Kui ta nõus on, siis saatu teateid oma hariduse, wanaduse ja palga üle. Koht ta majas wabaneb esimeseks augustiks, ja et weel teisi koha soowijaid on, siis teatagu ruttu oma nõudmisel.

Ewa Marie wastas kohe ja adresseeris kirja proua von Soltenuule, Berliin, W. Loo-maaria tän. Nii o'i kirjas seisnud. Ta wiis kirja ise postkasti ja tuli aeglaselt ja mõttes tagasi. Kas oli ta kirjal loobetaw edu? Ta lootis seda, ja ometi kartis ta lahkumist waiksest majast. Ta süda walutas, kui mõtles, et siit lahkuma pidi. — Aga ta raputas enesest selle tundmise nagu midagi, mis temale ta eluteel talistuseks olla võis!

Kui ta läbi aia maja poole sammus, hüüdis Armin:

„Ollte jalutama, armuline preili?“

Neiu jäi seisatama ja waatas akna poole.

„Ei, ainult üle tee postkasti juures,“ hüüdis ta ja tahtis edasi minna. Praegu ei suutnud ta juttu wasta Armin tegi kurwa näo.

„Halastage mu peale ja tooge mulle klaas wärket wett. See siin on soojusest leigeks läinud.“

„Silmapiis, herra von Leyden.“

Ta wõttis weepudeli, mis Armin talle ulatas, ja täitis selle kaewu juures külma weega. Siis täitis ta klaasi ja pani mõlemad aknalauale. Sel ajal, kui Armin jänuselt jõi, küsis Ewa Marie naeratades:

„Kas ei ole õde Anna weel tagasi?“

„Ei, Jumalale tänu, weel mitte. Tunnen ennast palju terwema, kui ta siin ei ole.“

„Aga teie wajate ju teda, seda näitas praegu teie janu.“

Jah, mõnikord. Aga palju mugawam on, kui ta musta hitti ja walget tanu ei näe. Saite postiga häid teateid?“

„Ühe järelepärimise, mis ma oskan ja teha suudan ja nii edasi. Soobetawasti tuleb äsjast midagi wälja.“

„On teil siin nii suur rutt, siit ära minna?“

Ewa Marie küllas oma ilusa kääga mõned tangekaelsed juuksealgaad otsaesiselt ja waatas taugele.

„Ükskord on seda siiski wajo, ja mida warem, seda parem. Meil ei ole selletagi enam õigust siia jääda, ja ma ei taha teie headust kurjasti tarwitada?“

Armin ajas ennast elawalt püsti.

„Aga, armuline preili, teie olete mu wastu nii sõbralik ja ma palun teid siia jääda, nii kaua, kui see teile meeldib.“

Ewa Marie naeratas kurwalt ja ohkas.

„Siis peakste kaua ootama. Pealegi peame weel nii mitu nädalat siin mööda saatma. Seal juhtumisel saan koha ainult esimeseks augustiks, nii on mul weel terwe kuu aega. Ja ka ema ei ole linnas weel kohast korteri leidnud. Ma katsun seda ise otsida. Kui ta aga minu äraminekuni weel linna kolida ei saa, siis pean teid paluma, teda weel siia jätta.“

„Seda ei ole waja, armuline preili, ma ei teinud tõesti mitte nalja, kui ütlesin, et maja teie kasutada jääb. Lahtumine siit on teile wististi raske. Teie olete kurb ja teie filmades on niiske loor.“

Ewa Marie katsus naeratada ja rakutas pead. Soom, neidu aidata, waldas Armini. Ta waatas Ewa Mariele uuriwalt filmi. Ka neiu kogus ennast ja tõstis filmad. Armini omad puurisid ennast sügawalt ja küsiwalt neiu omadesse. Ewa Marie ehmatas ja muutus kindlusetuks.

„Teie teate ju, et isa hana siia jätan. Ja Burgwerben on ilus tüfike maailmast. Heameelega ei lahtuks ma siit. Aga see peab olema.“

Armin kahmas neiu kää ja surus seda tugewasti. Ta tundis, kuidas käsi taja wärises.

„Ei, Ewa Marie, see ei pea olema. Säage siia, jaage mu naiseks. Armas Ewa Marie, ma ehmatasin teid — ei, jätke oma käsi, ärge jookste ära, ma ei saa ju teid jälgida.“

Neiu oli kahwatu, siis läks ta tumepunaseks. Ta najatas jõuetult akna najal ja ta filmad waatasid kartlikult ja uskumatult nooremehe näkku.

„Laps — ma olessin weel ootama pidanud, teie olete nii ehmatanud, Ewa Marie. Tahtsin sellest alles siis rääkida, kui juba oma jalga del jookta olessin wõinud. Aga ma ei taha, et ennast lahkumise mõtetega ja teenistusmuredega kauem piimate. Ütelge mulle, kas tahate siia jääda, kui minu abikaasa, kui Burgwerbeni loostproua.“

Leyden waatas Ewa Mariele paluwalt filmi. Neiu ehmatas liigutas teda ja ta luges ta filmist, et Ewa Marie ka teda armastas. Ja ta töötas neiu õnnelikult teda, nii palju kui ta wõimuses seisis.

„Ewa Marie, teie ei wasta mulle?“

Nuuksumine tuli neiu huultelt ja ta peitis não Armini kãele, mis ifka weel ta kãefest hoidis. Armin filitas waba kãega ta ilusaid pruune juukseid ja tundis, ku'bas palawad pi-sarad ta kãele woolasid.

"Ewa Marie — mitte nutta!"

Neiu ajas ennast sirgeks ja püh'is naera-tades pisarad filmist.

"See on — ah, mu Jumal — see tu'eb nii ootamatalt — nii ät'ijelt — —"

"Aga sa ütled „jah“ eks ju? Sa tahad mu naiseks ja truuks sõbraks saada. Sul peab hea mu juures olema, tahan kõit mured sult wõtta."

Ewa Marie waatas talle sooja, ausa ar-mastusega otsa ja heie puna tõusis ta pakgele.

"Ma tahan — ah, kui heameelega — ma armastan sind, kuid ei tahtnud seda isegi us-ludo. Ja nüüd tänan sind sügawast südamest, et mind armastad ja enesele naiseks tahad — armas Armin."

Seal juures läikisid ta filmad määratumas õnnes. Armin suudles ta mõlemaid kãsi ja tundis ennast rõõmsa ja õnnelikuga.

"Ewa Marie, armas, jumalik piiga — nüüd ei wõi ma, waene mees, sind isegi kor-ralikult suudelda. See on hale kihlus. Aga ma teen seda heaks, niipea kui kã'a wõin. Tule ometi ligemale, armas Ewa Marie!"

Ta tõmbas neiu afna juure ja surus suud-luse ta punastele huultele. Pealiskaudne oli see puudutus, ja Leydeni süda põksus rahu-likult ja ühetao'iselt. Aga Ewa Mariel oli tundmus, nagu hoowaks selle suudlusega uus elurõõm ta hinge.

"Armin — armas Armin," sõistas ta ja pani oma pale meelitades nooremehe kãe wastu. Siis waatas ta kartlikult ümber ja suudles Armini ruttu suu peale. Leyden sulus filma-pilgul's filmad ja mõitles Aleksandra Wendho-went peale.

Kui suur oleks olnud õnn, kui ta Ewa Marie asemel siin oleks seisnud!

Ruttu tõrius Armin need mõtted eemale ja waatas Ewa Mariele filmi. Kui ilus oli ta omaš unes õitswas õnnes! Kui kerge oli ometi üht naise südant õnnelikuks teha! Kas Armin teda armastas wõi mitte, see ei olnud tähtis. Peaasi oli, et neiu ta armastuse sisse uskus. Õnn on mõtteujutus.

Ewa Marie astus äkitselt ehmatanult eemale. „Õde Anna tuleb," hüüdis ta tasa.

Leyden toetas ennast naeratades diivanile.

"Kas ta meie kihlust ei tohi teada?" kü-sis tasa.

"Ei, palun mitte. Nii kaua, kui sa siin oled, ei tohi seda keegi teada, ma — ma ei taha, et ema sellest teada saab. Ta on tihti nii õrnufeta."

Armin surus ta kätt.

"Mõistan sind, Ewa Marie — ja tunnen heameelt, et sa oma wõõraemaga ei sobi. Kuid selle üle räägime teine kord."

Weel ü's kãe surumine, üks tasane termi-tus, siis läks Ewa Marie õe'e wastu.

"Kas olete herra von Leydenilt jälle iga-wuse eemale peletanud?" küsis õde Anna naeratades.

Ewa Marie tegi iseäralise hiilgawa não ja õde waatas talle imestades nätku.

"Herra von Leydenil oli jãnu ja ma tõin talle wãrsket wett," ütles neiu ja läks õega majasse.

Sel ajal, kui õde haige juure läks, sammus Ewa Marie wãiksesse saloni. Seal lamas proua Delns diivanil ja laebas palawuse üle. Di-wani ees seisis wãike kast. Ta oli jälle kon-jakpralineesid sõõnud. Ewa Marie tundis ema ja teadis, et ta kangeid jookse armastas. Ja proua Delnuse iseäralise lãitkuga filmad rãakisid selgelt, et halwa rahalise seisukorra peale waata-mata jälle salaja liikõõrid ja weinid majasse olid muresetud.

Wastilusetunne ajas neiu jälle minema. Ta ei kannatanud omaš noores õnnes seda wastikut pilti. Et ta wõõrasemast lahkub, oli kindel. Armin ei tohtinud ialgi temaga ühe katuse all elada.

(Jãrgneb).

August Kristal'i
keelpillide
töökoda
Tallinnas,
Weike Pärnu m. № 12
Üle kolmekümme l. auhinna.

L. Rätsep, Herbert Mühlbach, E. Kanter. **Elwast**: Joh. Teder. **Raplust**: J. Ustritsow. **Türilt**: Elise Umsaar. **Kawastust**: Aug. Pender. **Wäimelast**: Johanna Pöder. **Kanepist**: Helmi Mürsepp. **Pärnu Jaakobist**: M. Lewand. **Kirblast**: K. Lemmegas. **Wiru Roelast**: Ady Kaber. **Abjast**: Elmar Arro. **Wägewalt**: W. Ehrmann. **Sindist**: Ella Klassen, K. Soowik, Senta Jürgens. **Häädemeestest**: Noorsoo Ühing. **Harkust**: Alide Kruusmann. **Laewast**: H. Lübeck. **Narwast**: A. Kruusberg. **Alatskiwilt**: K. Wenter. **Aserist**: T. Wei-

gel. **Kolust**: Sfinks. **Wägewalt**: Karl R. Murakas. **Nömmelt**: M. Heyde, Karl Kruusmann, Karl Müller, Elwine Weltberg. **Jögewalt**: Jaan Wilmann, M. Kwasmik R Terasmägi. **Haapsalust**: M. Lossmann.

Neist wõitsid loosimisel: 1) Jakob Liiwi — Lugulaulud — **B. Karlson**, Tallinn, Kungla tän. 3 — 19; 2) Ernst Petersoni — Rahwawalgustaja **G. Laur**, Pärnu S. Kukke tän. 21; 3) Jaan Lintropi — Igapäewane elu — **L. Rätsep**, Petseri, Wõru tän 21-a.

„Romaani talitus.“

Spordi ajakiri „SPORTLANE“

Ilmub kord kuus — Hind 20 marka.

Tellimishind: aastas 220 marka

$\frac{1}{3}$ „ 110 marka

„Sportlane“ püüab igakülgsest hoolitseda sportliste kirjutuste, õpetlikkude artiklite, uudiste, piltide j.m. eest.

Toimetus ja talitus Tartus, Wallikraawi tänav Nr. 23.

Pealadu: J. Kivistik'u spordiriistade äris, Tartu Aleksandri tänav Nr. 7.

HEINR. LAGUS

Tallinn, Müüriwahe tän. 16, uks B.

Telefon 12-53.

Ladus alati saadawal:

Nafta
Masuut
Petroleum
Bensiin
Masina-
Tsilindri-
Mootor-
Waseliin-
Spindli-
Wärnits

õli

Wankrimääre
Karbolineum
Terpentiin
Puutõrw
Katusetõrw
Katusesapp
Seebikiwi
Liim
Kriit
Pesusooda

„ROMAAN“ 1925

ainus puhtkirjanduslik ja tõsiselt rahvalik ajakiri, algas 1925 aastal oma IV. aastakäiku ja ilmub endiselt korralikult kaks korda kuus.

„ROMAAN“ avaldab rahvusvahelises valikus ainult häid ja laiale rahvahulgale meeldivaid romaane, jutustusi, novelle ja luulet.

„ROMAAN“ Nr. 1 algasid haruldaselt huwitavad ja põnewad romaanid:

„Laane laulu“, „Sinust küll ei lahku ma!“ autori —

H. COURTHS-MAHLER! : Iseäralik tingimus.

OTTO HÖCKER: Kullakuninga kimbatas.

L. R. STEVENSON: Pudelikuuradike (Hawaii saartelt).

SVEN ELVESTAD: „Daam ratastoolil“ algab nr. 4.

Peale selle igas numbris hulk novelle ja jutustusi. Igas numbris hindmõistatus.

„ROMAAN“ on soõidne laiade hulkade ajakiri ja seepärast loeb teda ka kogu rahvas.

Rutake tellimisega!

Telli mine 1925 a. peale kestab adasi.

Telli mishinnad:

Aastas (24 nr.nr.)	Mrk. 750.—		2 kuus (4 nr.nr.)	Mrk. 160.—
1/2 „ (12 nr.nr.)	„ 400.—		1 „ (2 nr.nr.)	„ 80.—
1/4 „ (6 nr.nr.)	„ 225.—		Üksiknumber	„ 40.—

Tellimisi võtavad vastu ilma iga lisamaksuta kõik postkontorid ja raamatukauplused. Üksiknumbrid müügil lehemüüjate juures, rmtkpl. ja raudteekappides.

„ROMAAN“i talitus

TALLINN, Müüriwahe tän. 16.

Naiste ja kodude ajakiri

„EESTI NAINE“

„EESTI NAINE“ algab 1925 aastaga oma teist aastakäiku. Esi-mese aastakäigu väga rahuldav levinemine näitab ja kinnitab niisuguse naiste ajakirja ilmumise tarvidust. Kuigi „EESTI NAINE“ oma esimesel ilmumisaastal rohkem pakkuda suulis, kui ükski teine naiste ajakiri, siiski ei olnud ta mitte veel täielik ega rahuldanud toimetust.

1925. aastal on võimalik samm edasi astuda. „EESTI NAINE“ hakkab ilmuma 24 leheküljelisena, mis sisaldab kirjanduslise, käsitöö ja majapidamise osa. Käsitöö osaga antakse tuleval aastal kaasa loomusuuruste lõigete ja mustrite leht. Jaanuari numbriga ilmub wärwiline kangakudumise kirjade leht ühes täpse seletusega.

„EESTI NAINE“ maksab ühes kaasannetega 1925 a.

Aastas	400 mrk.		1/4 aastat	100 mrk.
1/2 „	200 „		Üksiknum4er	35 „

Kõikide aastatellijate wahel pannakse aasta lõpulloosimisele õmblusmasin

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused ja raamatukauplused. Kui teie soovite tutvuneda ajakirjaga enne tellimist, siis nõudke seda raamatukauplustest ja ka raudtee raamatukappidest.

Toimetuse ja talituse aadress: Tartu, Jakobi tänav 8. kt. 10—1 ja 4—5.